

KKn 23. EDUSTAJAKOKOUKSEN

ja

KKn HALLINTONEUVOSTON

PÖYTÄKIRJAT v. 1939.

KKn HALLINTONEUVOSTON PÖYTÄKIRJAIN ASIAREKISTERI.

	<u>EDUSTAJAKOKOUS</u>	S i v u
2/2	Ylijäämän käyttöä koskeva ehdotus hyväksytään	4
2/2	Ehdotus KKn vuosimaksuksi v. 1940 hyväksytään	5
2/2	Esitys "Osuuskauppaliike ja asuntokysymys" jätetään liittokokousten käsiteltäväksi	5
2/2	Esitys "Osuuskauppaliike ja nuoriso" jätetään liittokokousten käsiteltäväksi	5
2/2	Vuoden 1939 edustajakokouksen ohjelma hyväksytään	6
15/4	Edustajakokouksen kutsuvierauksi päätetään kutsua eräät kotimaiset järjestöt	13
15/4	Edustajakokouksen kutsuvierauksi päätetään kutsua eräät ulkomaalaiset osuustoimintajärjestöt	13
15/4	Ehdotus KKn vuosimaksuksi v. 1940 hyväksytään lopullisesti	14
15/4	Edustajakokoukselle annettava lausunto KKn vuosi- ja tilikertomuksesta vuodelta 1938 hyväksytään	14
15/4	Esitys "Osuuskauppaliike ja asuntokysymys" hyväksytään lopullisesti	14
15/4	Esitys "Osuuskauppaliike ja nuoriso" hyväksytään lopullisesti	15
2/6	Lausunto edustajakokouksedustajain valtakirjain tarkastuksesta hyväksytään	25
2/6	Päätetään eräistä edustajakokouksen järjestelyä koskevista asioista	25
7/10	Määrätään v. 1940 edustajakokouksen aika ja kustellaan sen ohjelmista	33

HALLINTONEUVOSTO

2/6	Muistosoanat kuolleen hallintoneuvoston jäsenelle Hannes Ryömälle	23
7/10	Hallintoneuvoston uudet jäsenet lausutaan tervehdyksillä	28
7/10	Valitaan hallintoneuvoston virkailijat	28
Joulu- kuu	Hallintoneuvoston jäsenten kirjeelliset vastaukset	47

JOHTOKUNTA

2/2	Johtokunnan pöytäkirjoja	1
-----	--------------------------	---

	<u>JOHTOKUNTA</u>	S i v u
15/4	Johtokunnan pöytäkirjoja	12
2/6	Johtokunnan pöytäkirjoja	23
7/10	Johtokunnan pöytäkirjoja	29
Joulu-	Johtokunnan jäsenten vaali vuodeksi 1940	47
kuu	" Johtokunnan jäsenten palkkio v. 1940	48

	<u>OSUUSKAUPPALIITOT</u>	
Joulu-	Päätetään, että v. 1940 liittokokouksia ei	
kuu	toistaiseksi kutsuta koolle	48

	<u>KKn TALOUS</u>	
2/2	KKn tilinpäätös vuodelta 1938 hyväksytään	1
2/2	Hallintoneuvosto yhtyy KKn ylijäämän käyttöä koskevaan johtokunnan ehdotukseen	4
2/2	Selostusta KKn toiminnasta	5
2/2	Ehdotus KKn vuosimaksuksi v. 1940 hyväksytään	5
2/2	Johtokunta saa valtuuden osallistua perustettavaan ravintolakouluosakeyhtiön 500 000 markalla	6
15/4	Ehdotus KKn vuosimaksuksi vuodelle 1940 hyväksytään lopullisesti	14
15/4	Johtokunta valtuutetaan osallistumaan Oy. Termo Ab:n osakkeiden ostoon 600 000 markalla	16
15/4	Johtokunta valtuutetaan ostamaan sisäoppilaitosta varten Degerössä sijaitseva huvilatontti 800 000 markan hinnasta	19
2/6	Kuluttajain Lehden tilaushinta v. 1940 määrätään 12 markaksi	24
2/6	Konsumentbladetin tilaushinta v. 1940 määrätään 8 markaksi	24
2/6	Ilmoitetaan, että sisäoppilaitosta varten suunnitellun tontin ostaminen oli rauennut	26
7/10	Selostusta KKn toiminnasta	30
7/10	Osuusliikkeen tilaushinnaksi v. 1940 määrätään 30 markkaa	33
7/10	Työtoverin tilaushinnaksi v. 1940 määrätään 20 markkaa ja 30 markkaa	33
Joulu-	Päätetään, että tulo- ja menoarviota vuodeksi	
kuu	1940 ei laadita	48

KKn TALOUS

S i v u

Joulu-kuu	Johtokunta saa valtuuden päättää KK:ssa toimen- sa menettäneille ja sotapalvelukseen kutsu- tuille maksettavasta avustuksesta	48
Joulu-kuu	Selostusta KKn toiminnasta	49

KKn TOIMIALAT

7/10	Johtokunta valtuutetaan perustamaan KKn yhtey- teen osaston ohjaamaan yleishyödyllistä ra- kennustoimintaa sekä valmistuttamaan ehdo- tuksen KKn sääntöjen muuttamiseksi siten, että yleishyödyllisiä rakennusyhtymiä voi- daan ottaa KKn jäseniksi	41
------	--	----

NM-TOIMINTA

Joulu-kuu	NM-keskustoimikunnan vaali	47
-----------	----------------------------	----

HENKILÖASIOITA

2/2	F. Ahvenainen vapautetaan toimenvälitysosaston hoitajan toimesta ja hänen tilalleen nimi- tetaan V. Hiilos	10
15/4	Sven Wickström valitaan ruotsinkielisen valis- tustyön ja liikkeenhoidollisen neuvonnan järjestäjäksi	16
7/10	Pietari Salmenoja vapautetaan toimestaan siksi ajaksi, jonka hän tulee toimimaan ministerinä	30
7/10	Onni Toivonen vapautetaan toimestaan siksi ajak- si, jonka hän tulee toimimaan kansanhuoltomi- nisteriön jakeluosaston päällikkönä, kuiten- kin velvollisuudella hoitaa eräitä tehtäviä KK:ssa	30
7/10	Onni Toivonen vapautetaan Työstoverin päätoimit- tajan toimesta ja hänen tilalleen nimitetään Jalmari Laakso	31
7/10	A. Saarimaa ja T. Puumalainen valitaan tarkasta- jan toimeen KK:ssa	31
7/10	Eikka Mäkinen valitaan KKn puhujaksi	46

SUHDE TOISIIN KESKUSJÄRJESTYKSIIN

2/2	Johtokunta valtuutetaan lopullisesti hyväksymään KKn ja SAKn välisen sopimuksen	6
2/2	Johtokunta saa valtuuden osallistua perustettavaan ravintolakouluosakeyhtiöön 500 000 markalla	6
15/4	Valitaan edustajat OTKn vuosikokoukseen	13

SUHDE TOISIIN KESKUSJÄRJESTÖIHIN

S i v u

15/4	Valitaan edustajat Henki- ja Palo-KANSAN vuosikokoukseen	13
15/4	Valitaan edustajat Eläkelaitos Tuen vuosikokoukseen	13
2/6	Valitaan edustajat Eläkelaitos Tuen vuosikokoukseen estyneiksi tulleiden tilalle	26
7/10	Keskustellaan Liiketyöntekijöin liiton ehdotuksesta, joka koski elinkustannusindeksin ottamista palkkauksen perusteeksi	29
7/10	KKn ja SAKn välisen sovittelulautakunnan jäsenyydestä vapautetaan Onni Toivonen. Hänen tilalleen nimitetään Yrjö Kallinen ja Kallisen tilalle, joka on ollut sovittelulautakunnan varajäsenenä, nimitetään Arturi Saarimaa	31
7/10	Hallintoneuvosto hyväksyy periaatteessa ehdotuksen KKn ja Liiketyöntekijöin liiton väliseksi sopimukseksi palkkojen järjestämisestä poikkeuksellisissa oloissa	44

SUHDE ULKOMAIISIIN JÄRJESTÖIHIN

15/4	Päätetään lähettää edustajia eräisiin ulkomaisiin kongresseihin	14
------	---	----

KKn JÄSENLIIKKEET

15/4	Selostusta osuusliikkeiden toiminnasta	12
7/10	Käsitellään ehdotus osuusliikkeiden vaalijärjestyksen uudistamiseksi ja jätetään se edelleen johtokunnan valmisteltavaksi	34

Pöytäkirja KKn HALLINTONEUVOSTON
kokouksesta, joka pidettiin Helsingissä,
KKn hallintoneuvoston huoneistossa, helmi-
kuun 11. päivänä 1939.

Seapuvilla olivat: hallintoneuvos-
ton jäsenet Frans Hautala, Jafet Heikkilä,
Oskari Heikkilä, Kalle Hyvärinen, Otto Kar-
hi, Ahti Kärkkäinen, Hilma Laine, A. Marttila,
V. Paavilainen, Kalle Palm, Matti Pukkila,
J. Raatikainen, J. Rosvall, Albin Sihvonen,
Väinö Sinisalo, Hugo Säälä, Väinö Tanner ja
Yrjö Tossava; johtokunnan jäsenet Jalo Aura,
Julius Alanen, J.W. Keto, Helmer Lehti, Paa-
vo Raittinen, Miina Sillanpää, Juuso Suominen
ja Onni Toivonen sekä KKn toimihenkilöt Jal-
mari Laakso ja Antero Rinne.

Puhetta johti hallintoneuvoston pu-
heenjohtaja Väinö Tanner ja pöytäkirjan laati
allekirjoittanut hallintoneuvoston sihteeri.

1. §.

Johtokunnan sihteeri luki 23/11-38 - 1/2-39 pi-
dettyjen johtokunnan kokousten pöytäkirjat.

Johtokunnan
pöytäkirjat

Luetut pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

2. §.

KKn tilinpäätöksen vuodelta 1938 (Liite N:o 1) esit-
teli toimitusjohtaja A u r a lausuen:

KKn
tilinpäätös

Tilinpäätöksen käsittelyn helpottamiseksi lienee
tarpeellista esittää KKn viime vuoden taloudesta ja liike-
toiminnasta eräitä tärkeimpiä tietoja.

2.

KKn liikevaihto oli 24.1 milj. markkaa, mikä mää-
rä on 2.5 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä
vuonna. Lisäys tekee noin 12 prosenttia.

Eriteltyinä olivat liikelaitosten myynti- tai tuo-
tantomäärät seuraavan suuruiset:

myyntiosaston	n. 12.3 milj.mk,	lisäys n. 12 %
paperipussitehtaan	" 4.85 "	" " 3 "
tarkkailuvälinetehtaan. "	" 1.69 "	" " 9 "
kirjapainon	" 3.61 "	" " 17 "
sitomon	" 1.38 "	" " 27 "
kirjeinkustannustoiminta"	0.43 "	" " 14 "

Paitsi osuusliikkeille lähetettyjä pusseja, on
pussitehdas valmistanut 3.1 milj. kpl (arvo 163.000 mk)
makeispusseja eri karamellitehtaille. Että pussitehtaan
tuotantomäärä on tästä huolimatta lisääntynyt vain 3 %,
johtuu siitä, etteivät osuukaupat enää tarvitse yhtä
paljon kuin ennen suuria paperipusseja, jotka muodosti-
vat aikaisemmin huomattavan osan pussitehtaan tuotannos-
ta.

Tarkkailuvälinetehtaalla taas on valmistettu Hel-
singin ja Viipurin kaupunkikunnille raitiotielippuja ja
eräille muille ostajille Paragon-lehtiä. Tällaisen
valmistuksen rahamäärä nousi 600.000 markkaan.

Liiketoiminnan ja pääoman tuottama nettovoitto oli
5.2 milj. mk. Tämä määrä on 1.5 milj. mk suurempi kuin
edellisenä vuonna.

Nettoylijäämää tuottivat eri liikelaitokset ja osas-
tot seuraavat määrät:

kirjapaino	650.000:-
myyntiosasto	1.337.000:-
paperipussitehdas ...	923.000:-
sitomo	342.000:-
tarkkailuvälinetehdas.	441.000:-
kustannustoiminta	129.000:-
'Osuusliike'	33.000:-
'Työstoveri'	56.000:-
kalustopaja	199.000:-
rakennusosasto	627.000:-
korke- ja kassatalletustili	477.000:-

3

Nettoylijäämät ovat myynnin ja tuotannon lisäyksestä johtuen pussitehtaan ja kustannustoiminnan ylijäämää lukuunottamatta suuremmat kuin edellisenä vuonna.

Pussitehtaan tulos on 97.000:- ja kustannustoiminnan tulos 11.000:- pienempi kuin edellisenä vuonna. Kustannustoiminnan ylijäämän vähennys on niin pieni, ettei se anna aihetta selityksiin. Sen sijaan ansaitsee pussitehtaan ylijäämän vähennys seuraavan selityksen:

Kun KK on joutunut myymään paperipusseja paperipussirenkaan melko korkeilla hinnoilla, on KK jakanut osuusliikkeille ennen tilien päättämistä ylimääräisiä alennuksia 366.000 mk. Ylijäämän vähennys johtuu osaksi siitä, että alennuksen määrä oli nyt suurempi kuin edellisenä vuonna ja osaksi erästä kulunkitilille merkitystä konehankinnasta.

Kalustopajalla ja rakennusosastolla oli edellisenä vuonna yhteinen tili. Viime vuonna niistä pidettiin eri tiliä. Edellisen vuoden alitilit osoittavat, että kalustopajan ylijäämä on nyt suhteellisesti katsoen jokseenkin samanlainen kuin edellisenä vuonna. Sen sijaan on rakennusosaston tuottama tulos nyt parempi. Jos tätä tulosta kuitenkin verrataan rakennusosaston laajuuteen, on se sängen pieni. Kun KK urakoi viime vuonna rakennuksia noin 23 milj. markan arvosta, tekee siitä saatu ylijäämä vain noin 2.5 %. Ylijäämän vaatimattomuus johtuu siitä, ettei urakoimista ole tehty ansiotarkoituksessa.

Edellämäinitusta 5.2 milj. markan suuruisesta liiketoiminnan ja pääoman tuottamasta puhtaasta ylijäämästä käytettiin KKn valistus-, opetus- ja neuvontatoiminnan rahoitukseen sen lisäksi, mitä vuosimaksuista kertyi, 2.7 milj. mk, joten lopulliseksi ylijäämäksi tuli 2.5 milj. mk.

4.

Yksinomaan osuukauppojen vuosimaksuina maksettu
 848.000 mk teki vain 18.2 % KKn menoista.

Se tulojen lisäys, mikä liiketoiminnasta saatiin,
 tuli hyvään tarpeeseen, sillä KKn menot kasvoivat noin
 1 milj. markalla. Huomattavimmat menojen lisäykset
 olivat seuraavilla tileillä:

hallintokulujen tilillä		60.000:-
Kuluttajain Lehden "		100.000:-
neuvontaosaston "		74.000:-
opinto-osaston "		136.000:-
valistusosaston "		107.000:-

Mainittujen osastojen menot suurentivat osuukaup-
 paliikkeen kasvun aiheuttamasta tehtävien lisääntymises-
 tä. Kuluttajain Lehti tuotti jo edellisessä vuonna tap-
 piota 61.000 markkaa. Viime vuonna tappio oli noin mk
 162.000:-. Tappio lisääntyi pääasiassa siitä syystä,
 että lehden sivumäärä nousi 20 sivua suuremmaksi kuin se
 edellisessä vuonna oli. Koska johtokunta korotti vuoden
 lopulla lehden ilmoitusmaksuja melko huomattavasti, on
 hyvin todennäköistä, ettei se ainakaan tänä vuonna tuota
 enää tappiota.

Verot, jotka on merkitty yleiskulujen tilille, li-
 sääntyivät 61.000 mk ja olivat noin 397.000 markkaa.

Johtokunta jättää tilinpäätöksen edellisestetyin
 selostuksin hallintoneuvoston käsiteltäväksi.

Tämän jälkeen hallintoneuvoston puheenjohtaja luki
 tilintarkastajain antaman lausunnon sekä KKn että KKn
 Osakeyhtiön tileistä (Liitteet Nt 2 ja 3).

Kuultuaan tilinpäätöksen johdosta annetun selostuk-
 sen sekä tilintarkastajain lausunnot, hallintoneuvosto
 päätti yhtyä edustajakokoukselle tehtävään ehdotukseen,
 että tilinpäätös vahvistettaisiin esitetyssä muodossa.

3. §.

Yljäämän

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti yhtyä liit-

5
teessä N 1 esitettyyn KKn ylijäämän käyttöä koskevaan
ehdotukseen.

Käyttö

4. §.

Toimitusjohtaja A u r a esitti hallintoneuvostolle seuraavan KKn viime vuoden toimintaa koskevan selostuksen (Liite N 4).

Selostusta
KKn
toiminnasta

Selostus merkittiin kuulluksi.

5. §.

Toimitusjohtaja A u r a esitteli hallintoneuvostolle KKn johtokunnan hyväksymän ja edustajakokoukselle tehtävän KKn vuoden 1940 vuosimaksua koskevan ehdotuksen (Liite N 5).

KKn
vuosimaksu
vuodeksi 1940

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti yhtyä johtokunnan ehdotukseen.

6. §.

KKn neuvontaosaston hoitaja L a a k s o esitteli hallintoneuvostolle johtokunnan hyväksymän ja edustajakokoukselle tehtävän esityksen 'Osuuskauppaliike ja asuntokysymys' (Liite N 6).

'Osuuskauppaliike ja asuntokysymys'

Sitten kun asiasta oli keskusteltu, hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että esitys ja siihen liittyvä päätöslauselmaehdotus jätetään liittokokousten käsiteltäväksi esitetyssä muodossa.

7. §.

KKn sihteeri T o i v o n e n esitteli hallintoneuvostolle johtokunnan hyväksymän ja edustajakokoukselle

'Osuuskauppaliike ja nuoris'

le tehtävän esityksen 'Osuuskauppaliike ja nuorisio' (Liite N 7).

Sitten kun asiasta oli keskusteltu, hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että esitys ja siihen liittyvä päätöslauselmaehdotus jätetään liittokokousten käsiteltäviksi esitetyssä muodossa.

8. §.

Vuoden 1939
edustajajokouksen
ohjelma

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä vuoden 1939 edustajajokouksen ohjelman seuraavan sisällyksisenä (Liite N 8).

9. §.

KKn ja SAKn
välinen
sopimus

Toimitusjohtaja A u r a ilmoitti, että sitten kun SAK oli irtisanonut KKn ja SAKn välillä tehdyn sopimuksen edistymiseliisessä osuuskauppaliikkeessä puhkeavien työriitain selvittämiseksi ja samalla jättänyt ehdotuksen uudeksi sopimukseksi, KKn ja SAKn kesken oli käyty neuvotteluja uuden sopimuksen aikaansaamisesta. Neuvotteluissa olikin päästy yksimielisyyteen. Sekä KKn että SAKn hallintoelimille oli päätetty tarkastettavaksi jättää seuraava sopimusehdotus (Liite N 9). Ennenkuin tämä sopimusehdotus astuu voimaan, KKn hallintoneuvoston ja SAKn valtuuskunnan on se hyväksyttävä. KKn johtokunta on puolestaan ehdotukseen käsitellyt ja päättänyt yhtyä neuvottelijain ehdotukseen.

Sitten kun asiasta oli keskusteltu, hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valtuuttaa johtokunnan lopullisesti allekirjoittamaan sopimuksen.

10. §.

Revintola-
koulu-
osakeyhtiöön

Asian esitteli toimitusjohtaja A u r a lausuen: Taloushenkilökunnan koulutus ei ole maassamme onhä

4
F.

pitkään aikaan vastannut vaatimuksia. Maan kotitalous-
koulut valmistavat yleensä emäntiä koteja ja maalaista-
louksia varten. Kasvatusopillinen talouskoulu valmis-
taa taas talousopettajattaria ja luennoitsijoita. Niis-
sä kouluissa oppilaat opetetaan valmistamaan ruokaa,
mutta heille ei anneta lainkaan ravintoloissa kysy-
yksen tulevaa liiketaloudellista opetusta eikä myöskään
ravintoloiden hoitoa koskevaa opetusta.

Kun kehitys on meidänkin maassamme kulkenut var-
sin nopeasti siihen suuntaan, että ihmiset ruokailevat
yhä enemmän ravintoloissa, on ravintoloita perustettu
kovin paljon, mutta niille on ollut mahdotonta saada
päteviä emäntiä, hovimestareita ja tarjoilijoita. Sitä
paitsi ovat alkoholiravintoloiden korkeat ammattitaito-
vaatimukset tehneet toimihenkilöpulman entistäkin pahem-
maksi.

Näistä syistä on johtunut, että Helsinkiin on ryh-
dytty puuhaamaan laajalle pohjalle perustettavaa ravin-
tolakoulua, jossa koulutettaisiin ravintolain emännöi-
sijöitä, hovimestareita ja tarjoilijoita. Hankkeen
alullepanija on Oy. Alkoholiliikkeen sisaryhtiö Kansan-
ravinto Oy.

Suunnitelman mukaan pitäisi koulun toimia joko
esätiön tai osakeyhtiön pohjalla, ja määräämiesvalta
siinä tulisi olla yleishyödyllisellä pohjalla toimivilla
järjestöillä.

Peruspääomaa pitäisi saada noin 2 milj. markkaa.

Osakkaiksi on ajateltu seuraavat järjestöt:

Kansanravinto Oy	500.000:-
KK	500.000:-
SOK	500.000:-
sekä Ravintoloitsijain Liitto	500.000:-,

jos se pysetty niin paljon sijoittamaan rahaa yritykseen.

Helsingin kaupungilta on toiveita saada tontti
sopivalta paikalta puolella hinnalla, jolle tontille ra-

kennettäisiin koulutalo opetuskeittiöineen.

Valtiolta tai Alkoholiilikkeeltä uskotaan saatavan tarvittava laina.

Valtio maksaa koulun kustannuksista 60 %.

Alkuunpanijan taholta on nyt tiedusteltu, tulisiko KK mukaan mainitulla rahamäärällä, ja ilmoitettu, että SOK on antanut myönteisen ernakkovastauksen.

Johtokunta käsittelee asian tällä viikolla. Tällöin kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

1) että KK ei ole voinut kouluttaa edes teoreettisesti tarpeeksi jäsenjärjestöilleen ravintolain emäntiä, josta on johtunut, että mm. edustajakokouksissa on tämän puutteen poistamiseksi lausuttu usein toivomuksia;

2) ettei tarjoilijoiden ja hovimestareiden kouluttamiseksi ole voitu tehdä mitään;

3) ettei osuuskappojen ravintoloiden taso lähessä yleisesti vastaa tämän vuoksi vaatimuksia.

Varsinkin tämän alan tuntija talousneuvos Sillanpää alleviivasi sitä, etteivät talouskouluista saadut emännät tiedä mitään ravintoloiden liiketaloudesta ja kannattavuudesta.

Vielä todettiin, että sen pääoman korolla, joka olisi kouluun kiinnitettävä, ei arvion mukaan voitaisi toimeenpanna edes kaksia teoreettisiakaan ravintolain emäntien kursseja. Tarkoitukseen kiinnitettävää pääomaa ei sen vuoksi voitu pitää sen suuruudesta huolimatta korkeana.

Johtokunta päättikin näitä näkökohtia silmälläpitäen ehdottaa hallintoneuvostolle, että se antaisi johtokunnalle oikeuden yhtyä edellämainitulla rahamäärällä kouluyhtymään ehdolla, että ne yksityiskohtaiset suunnitelmat, jotka tullaan myöhemmin laatimaan, osoittavat koulun voivan täyttää ne ehdot, jotka johtokunta katsoo tarpeelliseksi asettaa. Tällainen periaatteellinen en-

9

nakkopäätös on tarpeellinen kahdestakin syystä. Ensiksi siksi, ettei yksityiskohtaisia suunnitelmia voida tehdä ennenkuin nähdään, paljonko pöytämaa saadaan kokoon. Toiseksi sen suoksi, että KK pääsisi tällöin valvomaan etujaan jo koulusuunnitelmia laadittaessa.

Ehdotuksen johdosta syntyi keskustelua.

H y v ä r i n e n: Nykyisin on melkein kaikissa ravintoloissa puutetta ammattitaitoisesta henkilökunnasta. Viipurin Osuusliikkeessä tätä puutetta on koetettu poistaa järjestämällä ravintolahenkilökunnalle luentokursseja. Tällaiset kurssit eivät kuitenkaan pysty antamaan riittävää ammattikoulutusta. Jos suunnitellussa koulussa pystytään kasvattamaan ravintoloille emäntiä ja keittäjiä, sen perustamista on tuettava. Puhuja yhtyi johtokunnan ehdotukseen.

K a r h i: Ravintolaliike laajenee jatkuvasti, minkä vuoksi ammattitaitoisten henkilöiden tarve tulee yhä suuremmaksi. Kun osuuskaupt eivät voi tämän koulun ylläpitämiseksi mennä kovin suuriin uhrauksiin, olisi saatava etukäteen takeet siitä, että valtio osallistuu koulun ylläpitokustannuksiin huomattavalla määrällä.

T a n n e r i: Elanto on koettanut poistaa ammattitaitoisen ravintolaväen puutetta järjestämällä tilapäisiä kuroseja tarjoilijoille ja keittiöväelle. Tällaisista tilapäisistä kurseista ei ole kuitenkaan pysyvää hyötyä, minkä vuoksi pysyvän koulun aikaansaaminen näyttää tarpeelliselta. Tuntuu siltä, että Alko, joka on puuhan takana, pystyy kyllä nyt käsiteltävänä olevan suunnitelman toteuttamaan. Alkon velvollisuutena on myös pidettävä, että se lainaa koulutuloa varten tarvittavat varat. Ke-
rättävällä osakepöydällä voidaan ilmeisesti koululle hankkia riittävä kalusto. Koulun ylläpitomaksuista valtio luonnollisestikin tulee suorittamaan huomattavan osan, jota paitsi koulu saa tuloja myöskin oppilasmaksuista.

Puhuja yhtyi johtokunnan ehdotukseen.

H y v ä r i n e n esitti vielä toivomuksen, että koulu ryhtyisi, sittenkun se toimintansa aloittaa, järjestämään lyhyempiä kursseja myös maaseudulle.

K ä r k k ä i n e n yhtyi johtokunnan ehdotukseen.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti yhtyä johtokunnan ehdotukseen.

11. §.

KKn
toimen-
välitys-
osaston
hoitajan
toimi.

Asian esitteli toimitusjohtaja A u r a lausuen: KKn toimenvälitysosaston vastuunalaisena hoitajana on tähän asti ollut rakennusosaston hoitaja Ahvenainen. Hän on kuitenkin tässä tehtävässä jo pidemmän ajan ollut vain nimellisesti, koska hänellä rakennusosaston hoitajana on ollut kovin paljon työtä. Toimenvälitysasioita on hoitanut hänen valvontansa alaisena KKn toimihenkilö Waldemar Hiilos. Nyt on rakennusosaston hoitaja Ahvenainen pyytänyt päästä toimenvälitysosaston asioista kokonaan vapaaksi. Kohtuullista onkin, että Ahvenainen toimenvälitysosaston hoitajan tehtävästä vapautetaan. Johtokunta ehdottaa sen vuoksi, että Ahvenainen vapautettaisiin toimenvälitysosaston hoitajan tehtävästä ja että hänen tilalleen toimenvälitysosaston hoitajaksi nimitettäisiin Waldemar Hiilos, jonka tämän tehtävän ohella tulisi hoitaa myös painoasioita. Hiiloksen palkka on tähän asti ollut 3.500 mk kuukaudessa, mutta kun Liikkeenhoitajien liiton tariffissa on KKn osastonhoitajan vähimmäispalkkana 4.500 markkaa ja kun Hiilos työntekijänä muutenkin ansaitsee tämän palkan, johtokunta ehdottaa, että hänen palkkaseen määrättäisiin 4.500 markkaa kuukaudessa.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan ehdotuksen.

Vakuudeksi:

Eino Järn

11
Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Helsin-
gissä 15. huhtikuuta 1939.

Kinninen Lauri Kaustkyröläinen
seurajohtaja

Pöytäkirja KKn HALLINTONEUVOSTON kokouksesta, joka pidettiin Helsingissä, KKn hallintoneuvoston huoneistossa, huhtikuun 15. päivänä 1939.

Saapuvilla olivat: hallintoneuvoston jäsenet Frans Hautala, Jafet Heikkilä, Oskari Heikkilä, Kalle Hyvärinen, Otto Karhi, Ahti Kärkkäinen, Hilma Laine, A. Marttila, V. Paavilainen, Kalle Palm, Matti Pukila, J. Rosvall, Albin Sihvonen, Väinö Sinisalo, Väinö Tanner ja Yrjö Tossava; johtokunnan jäsenet Jalo Aura, J.W. Keto, Helmer Lehti, Paavo Raittinen, Miina Sillanpää ja Onni Toivonen; sekä KKn toimihenkilöt Jalmari Laakso ja Antero Rinne.

Puhetta johti hallintoneuvoston puheenjohtaja Väinö Tanner ja pöytäkirjan lausua allekirjoittanut hallintoneuvoston sihteeri.

1. §.

Johtokunnan sihteeri luki 8/2 - 12/4 1939 pidettyjen johtokunnan kokousten pöytäkirjat.

Johtokunnan pöytäkirjat

Luetut pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

2. §.

KKn neuvontaosaston hoitaja L a a k s o esitti hallintoneuvostolle seuraavan selostuksen edistysmielisten osuusliikkeiden toiminnasta v. 1938 (Liite N:o 10).

Selostusta osuus-
kauppojen
toiminnasta

Selostus merkittiin kuulluiksi.

3. §.

Edustus OTKn
vuosi-
kokouksessa

KKn edustajaksi ensi kesäkuussa pidettävään OTKn vuosikokoukseen hallintoneuvosto valitsi yksimielisesti kaupunginjohtaja J.W. Kedon ja hänen varamieheksensä junailija A. Marttilan.

4. §.

Edustus
KANSAN
vuosi-
kokouksessa

KKn edustajaksi ensi kesäkuussa pidettävään HENKI- ja PALO-KANSAN vuosikokoukseen hallintoneuvosto valitsi yksimielisesti toimitusjohtaja Jalo Auran ja hänen varamieheksensä kauppalanjohtaja Ahti Ehrkkiläisen.

5. §.

Edustus
TUEN
vuosi-
kokouksessa

KKn edustajaksi tänä vuonna pidettävään ELÄKELAITOS TUEN vuosikokoukseen hallintoneuvosto valitsi yksimielisesti toimittaja Helmer Lehden ja hänen varamieheksensä tohtori Antero Rinteen.

6. §.

Edustaja-
kokouksen
kotimaiset
kutsuvieraat

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että ensi kesäkuussa pidettävään KKn edustajakokoukseen kutsutaan Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto, Työväen Sivistysliitto, Pienviljelijäin Liitto, Helsingin kaupunginhallitus, sosiaaliministeri sekä kauppa- ja teollisuusministeri.

7. §.

Edustaja-
kokouksen
ulkomaiset
kutsuvieraat

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että ensi kesäkuussa pidettävään KKn edustajakokoukseen ulkomaisista veljesjärjestöistä kutsutaan ainastaan Skandinavianmaissa ja Virossa olevat osuuskaupalliset järjestöt.

14.
8. §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että tänä vuonna lähetetään edustajia, mikäli kutsuja saapuu, Skandinavianmaiden ja Viron osuuskuppallisten järjestöjen kongresseihin sekä muissa maissa mahdollisesti pidettäviin juhlakongresseihin.

Eduutus
liikemielinen
kongressissa
v. 1939.

9. §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että edustajakokoukselle esitetään vuoden 1940 vuosimaksua koskeva päätöslauselmaehdotus sellaisena kuin se on liitteessä N° 11.

KKn
vuosimaksu
v. 1940

10. §.

Hallintoneuvoston jäsenille oli etukäteen jaettu KKn johtokunnan laatima vuosikertomus vuodelta 1938.

KKn vuosi-
kertomus
v. 1938

Sitten kun hallintoneuvosto oli yksityiskohtaisesti tutustunut johtokunnan vuosikertomuksen sisällykseen, hallintoneuvosto päätti yksimielisesti vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen johdosta antaa edustajakokoukselle seuraavan lausunnon (Liite N° 12).

11. §.

Neuvontaosaston hoitaja Jalmari L a a k s o ilmoitti, että hänen laatimansa edustajakokouksesitys 'Osuuskuppaliike ja asuntokysymys' oli ollut kaikkien liittokokousten käsiteltävänä. Mitään muutosehdotuksia esitykseen liittokokouksissa ei oltu tehty.

'Osuuskuppaliike
liike ja
asunto-
kysymys'

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että edustajakokoukselle esitetään asiasta päätöslauselmaehdotus sellaisena kuin se on liitteessä N° 13.

12. §.

'Osuuskauppa-
liike ja
nuorisio'

Sihteeri T o i v o n e n ilmoitti, että hänen laatimansa edustajakokouseesitys 'Osuuskauppaliike ja nuorisio' oli ollut kaikkien liittokokousten käsiteltävänä. Mitään muutosehdotuksia esitykseen ei liittokokouksissa oltu tehty.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että asiasta esitetään edustajakokoukselle päätöslauselmaehdotus sellaisena kuin se on liitteessä N 14.

13. §.

Ruotsinkie-
linen
valistustyön
järjestäjä

Asian esitteli toimitusjohtaja A u r a lausuen: Kun edistysmielinen osuuskauppaliike on yhä enemmän levinnyt myöskin ruotsinkielisille alueille, on osoittautunut tarpeelliseksi, että KKhon kiinnitetään henkilö, jonka tehtävänä on järjestää ruotsinkielistä osuuskaupallista valistustyötä ja osuuskaupallista neuvontaa. Tämän tähden johtokunta on julistanut tällaisen toimen avoimeksi. Toimeen ilmoittautui kaikkiaan n. 30 hakijaa. Tutustuttuaan huolellisesti hakemuksiin johtokunta päätti ehdottaa hallintoneuvostolle, että toimeen valittaisiin maisteri Sven Wickström pyytämällään 2.800 markan kuukausipalkalla. Wickström on laudatur-kirjoituksensa kirjoittanut osuustoiminnan alalta. Kotikielenä hänellä on ruotsinkieli, mutta hän taitaa hyvin myös suomenkieltä. Hän on palvellut jonkin verran liikealalla, mutta myönnettävä on, että nyt täytettävään toimeen hän ei ole heti valmis. Toiselta puolen asia taas on niin, että valmista miestä tällaiseen toimeen tuskin voidaan löytääkään. Wickströmillä näyttää kuitenkin olevan edellytyksiä kysymyksessä olevaan tehtävään perehtyä.

Ehdotuksen johdosta syntyi keskustelua.

K a r h i piti tärkeänä, että toimeen on valitta-

va henkilö, joka osaa myös suomenkieltä ja että hän on
iältään nuori ja kehityskykyinen.

P a a v i l a i n e n tiedusteli, onko johtokun-
ta kiinnittänyt huomiota Christianssonin hakemukseen.
Hän on tietävästi hyvä puhuja ja tuntee edistysmielistä
osuuskauppaliikettä.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että johtokun-
nan tietämään mukaan Christianssonin kirjallinen kielen-
käyttö on puutteellista. Sitäpaitsi hän on jo iäkäs
mies, eikä ole luultavaa, että hän voisi perehtyä liik-
keenhoidolliseen neuvontaan, jota tehtävää nyt valitta-
van henkilön myös on hoidettava.

Keskustelun päätyttyä tähän hallintoneuvosto päätti
ti yksimielisesti, että KKhon kiinnitetään ruotsinkielii-
sen valistustyön ja liikkeenhoidollisen neuvonnan järjes-
täjä ja että tähän toimeen valitaan maisteri Sven Wick-
ström 2.800 markan kuukausipalkalla.

14. §.

Asian esitteli toimitusjohtaja A u r a lausuen:

Oy.Termo Ab:n
osakkeiden
ostaminen

Osuuskaupallisten järjestöjen ostettavaksi on tar-

jottu Oy. Termo Ab -niminen vesi- ja lämpöjohtoliike.

Kaupassa tulisi ostettavaksi seuraava omaisuus:

rakennuksia ja 2097 m ² suuruinen tontti	
Pietarinkatu 12	2.300.000:-
varastorakennus Salmisaaressa	120.000:-
kalusto ja työkaluja	450.000:-
varastoa noin	2.000.000:-
arvopapereita	68.000:-

Yhteensä mk 4.938.000:-
=====

Yhtiön osakepääoma on 3 milj. markkaa ja tulisi
niitä maksaa edellämainittu hinta vähentämällä 1 milj.
markan kiinnelaina, joka jäisi ostajan vastattavaksi.
Kun tavaravarastojen hinta on arviohintaa, voi edellämai-

nittu yhteismäärä jonkin verran muuttua. Yhtiön nykyiset omistajat sitoutuvat vastaamaan yhtiön veloista, paitsi edellämainitusta 1 milj. markasta. Pietarinkadun varrella olevat rakennukset ovat huonoja ja niissä toimii siitä huolimatta, että tontti on asuntotontti, useita pieniä teollisuuslaitoksia. Jos tontin hinnaksi lasketaan 1.000 mk m²ltä, jähä rakennuksille hintaa noin 200.000 markkaa.

Kalustoon kuuluu mm. konttorikalusto ja työkaluihin 40 työmailla käytettävää putkityökalustoa. Kaluston inventaarihinnasta, jonka on ilmoitettu olevan jonkin verran nettohintaa alemman, on vähennetty 25 %. Jos hinta tästä huolimatta osoittautuu arvostelussa liian korkeaksi, voidaan sen alentaminen ottaa harkittavaksi.

Arvopapereissa on 63 kpl à 1000:- Putki-Oyn osakkeita. Niistä maksetaan myyjän ilmoituksen mukaan vuositain sängen hyviä osinkoja. Osakkeisiin sisältyy myös eräitä ostoetuja. Varasto olisi otettava vastaan päivän hinnoilla. Epäkuranttia tavaraa ei tarvitse ostaa.

Tehtyjen laskelmien mukaan tarvitsevat Helsingissä olevat edistysmieliset osuuskaupalliset järjestöt vuositain noin 8 à 10 milj. markan arvosta vesi- ja lämpöjohtolaitteita. Tämä määrä riittää hyvin po. yhtiön työ-määräksi. Yhtiön ostoa puoltaa edelleen se, että siten voidaan saada käytettäväksi ammattitaitoinen johto ja työväki. Yrityksen ostamisen kautta voitaisiin edistysmielisten osuuskauppajärjestöjen suorittamista vesijohtotöistä yrittäjävoitto saattaa omille järjestöille.

Asiasta ovat keskusjärjestöjen toimitusjohtajat sekä eräät muut johtajat pitäneet neuvottelun, jossa on tultu sille kannalle, että mainittu osakeyhtiö olisi otettava. OTKn johtokunta on jo tehnyt päätöksen omalta kohdaltaan osallistua kauppaan, jos alempana esitetyt jär-

jestöt omasta puolestaan kaupan hyväksyvät. Eri järjestöjen tulisi suunnitelman mukaan merkitä osakepääomasta seuraavat määrät:

KK	500.000:-
OTK	500.000:-
KANSA	500.000:-
HAKA	500.000:-
ELANTO	500.000:-

Oy. Termo Ab:llä on toimisto Helsingissä sekä Oulusea. Sikäli kun omilta järjestöiltä liikenee, voisi yritys edelleenkin toimia myöskin vapailla markkinoilla. Kansa-yhtiöiden tarve mainitun osakeyhtiön suhteen on enemmän tilapäinen, joten ne osallistuvat yritykseen pääasiassa sijoitustarkoituksessa ja auttaakseen asian ratkaisua. Yhtiön mahdollisesti tuottama ylijäämä on tarkoitettu jaettavaksi siten, että pääomalle maksettaisiin kohtuullinen korko, johon tarvittava ylijäämä otettaisiin tilinpäätökseen. Muu ylijäämä jaettaisiin ennen tilien päättämistä osakkeiden omistajille sen mukaan kuin kukin on yritystä käyttänyt.

KK:n johtokunta on puolestaan huolellisesti harkinnut tätä asiaa ja päättänyt ehdottaa hallintoneuvostolle, että KK osallistuisi Oy. Termon Ab. osakekannan ostamiseen edelliselostetulla tavalla.

Ehdotuksen johdosta syntyi keskustelua.

K a r h i tiedusteli, lopetetaanko Termon Oulun toimisto, jos Termon osakkeet joutuvat edistysmielisten osuuskappojen keskusjärjestöjen haltuun.

Toimitusjohtaja A u r a ilmoitti, että Oulun toimisto tulisi luultavasti lakkautettavaksi.

P a a v i l a i n e n tiedusteli, tultaisinko helsinkiläisellä työvoimalla suorittamaan rakennustöitä myöskin maaseudulla.

Toimitusjohtaja A u r a ilmoitti, että niin tulaisiin tekemään.

Tanner lausui, että ko. kauppaa ei ole katseltava minään välttämättömänä laajenuksena eikä erikoisena afäärinä, sitä on pidettävä vain tarpeellisuena korjauspaikkojen laajentamisena. Kun osuusliikkeillä ja niiden keskusjärjestöillä on annettavana ostettavalle yritykselle riittävästi työtä, on paikallaan, että tarjolla oleva yhtiö nyt ostetaan.

Keskustelun päätyttyä tähän, hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valtuuttaa johtokunnan osallistumaan ko. Oy. Terho Abn osakekannan ostoon 600.000:- markalla.

15. §.

Tontin
ostaminen
osuuskauppa-
koulua
varten

Asian esitteli toimitusjohtaja A. U. R. lausuen:
Vuonna 1936 pidetty edustajakokous päätti, että KKn osuuskauppakoulu on muutettava sisäoppilaitokseksi, sitten kun hallintoneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi. Tämän päätöksen perusteella KK:ssa on useaankin otteeseen harkittu, mitä mahdollisuuksia osuuskauppakoulun laajentamiseen sisäoppilaitokseksi olisi olemassa, sillä osuuskauppakoulun työn jatkuva lisääntyminen alkaa yhä enemmän vaatia tällaista laajentamista. Asia on jälleen otettu esille, kun nyt on tarjolla sopiva rantatontti, joka sijaitsee Degerössä n. 12 km päässä Helsingistä ja on laajuudeltaan n. 30.000 m². Tällä tontilla on kolme hirsihuvilaa, sauna, venevaja, talli ja laituri. Rakennukset ovat kyllä huonossa kunnossa, eikä niitä voida koulun tarkoituksiin käyttää muuten kuin ehkä opettajain asunnoiksi. Tontilta on erittäin kaunis näköala merelle ja kaupungista sinne on erittäin hyvät liikenneyhteydet. Tontista pyydetään hintaa 800.000 markkaa rakennuksineen.

Asiaa käsitellessään KKn johtokunta on ratkaissut ensinnäkin kysymyksen, onko perustettava sisäoppilaitos

sijoitettava kaupungin ulkopuolelle vaiko kaupunkiin KKn toimitalon yhteyteen. Ratkaisu on ollut vaikea, sillä kummallakin mahdollisuudella on etunsa ja varjo-puolensa. Koulun sijoittamista maaseudulle puolustaa se, että opiskelu siellä tulee rauhalliseksi ja tehok-keaksi, jota paitsi siellä voidaan pitkin kesää järjes-tää loman viettoon yhdistettyjä kesäkursseja. Kaupun-kiin sijoittamisen puolesta taas puhuu se, että koulun ylläpitokustannukset tulisivat täällä jonkin verran halvemmiksi ja että opettajain kuljettamisesta kouluun ei täällä tarvitsisi huolehtia. Johtokunta on kuiten-kin antanut enemmän arvoa kaupungin ulkopuolella sijait-sevan oppilaitoksen tarjoamille eduille ja ehdottaa sen vuoksi, että koulua varten hankittaisiin sopiva tontti kaupungin ulkopuolelta. Samalla johtokunta on päättä-nyt pyytää hallintoneuvostolta valtuutta ostaa koulua varten mainittu raatimies Furuohjelman omistama maa-alue Degerödtä.

Ehdotuksen johdosta syntyi keskustelua.

K a r h i lausui, että jos koulu rakennetaan kaupunkiin, tontti ja rakennus tulevat kalliimmiksi kuin mitä ne tulevat maksamaan kaupungin ulkopuolella. Nyt tarjolla olevasta tontista vaadittu hinta on koh-tuullinen, minkä vuoksi puhuja kannatti johtokunnan eh-dotusta.

P a a v i l a i n e n piti kyseenalaisena, ovat-ko maaseudun tarjoamat edut niin suuret, että sisäoppi-laitos olisi viävä pois kaupungista. Kaupunki tarjoaa niin monia etuja opiskelun suhteen, että olisi vakavasti harkittava, eikä sisäoppilaitosta sittenkin olisi sijoit-tettava kaupunkiin.

T a n n e r tiedusteli, paljonko pääomia oppi-laitokseen olisi kiinnitettävä.

Toimitusjohtaja A u r a vastasi, ettei rakennus-

kustannuksia ole laskettu, sen sijaan on arvioitu, että rakennettava oppilaitos tulee tontin hinnan lisäksi maksamaan noin 3 à 3.5 milj. markkaa.

K ä r k k ä i n e n lausui, että vaikkakin sisäoppilaitokset tavallisesti pyritään sijoittamaan maalle, Paavilaisen esittämällä epäilyksillä on oikeutuksensa. Opettajien kulkeminen kaupungin ulkopuolella olevaan kouluun on hankalaa. Toiselta puolen on asia niin, että pääkaupungin houkutukset eivät haittaa oppilaiden opiskelutyytä kaupungissa sanottavasti. Kun oppilaitokseen sijoittaminen KKn toimitalon yhteyteen tuo useita käytännöllisiä etuja, puhuja oli sitä mieltä, että ajatuksesta sijoittaa osuuskauppakoulu kaupungin ulkopuolelle, olisi luovuttava.

H y v ä r i n e n lausui, että rakennuskustannuksien välillä ei ole sanottavaa eroa rakennettiinpa koulu maalle tai kaupunkiin. Jos koulu sijoitetaan kaupungin ulkopuolelle, oppilaiden opiskelutyy tulee keskitetymmäksi kuin mitä se tulisi kaupungissa. Puhuja piti koulun sijoittamista kaupungin ulkopuolelle erittäin tärkeänä varsinkin siitä syystä, että silloin voidaan järjestää myöskin kesän aikana kurssseja.

T o i v o n e n selosti niitä kokemuksia, joita hän oli saanut seuratessaan opiskelutyytä kaupungin ulkopuolella olevassa sisäoppilaitoksessa Työväen Akatemiasa ja kaupungissa sijaitsevassa KKn osuuskauppakoulussa. Nämä kokemukset kehoittavat sijoittamaan koulun kaupungin ulkopuolelle. KKn osuuskauppakoulussa on nim. saatava opiskelutyy niin tehokkaaksi kuin mahdollista, koska kaikki järjestettävät kurssit voivat kestää vain muutamia viikkoja. Itse opiskelutyyän kannalta koulu ei tarvitse olla kaupungissa, sillä sisäoppilaitokseen on varattava kaikki tarpeelliset opetusvälineet. Erittäin tärkeätä on myös, että osuuskauppakoulu voi järjestää

kesäkursseja, koska sen avulla koulun työtä voidaan pidentää ainakin neljänneksellä.

K ä r k k ä i n e n luopui ehdotuksestaan, että koulu sijoitettaisiin KKn toimitalon yhteyteen ja yhtyi kannattamaan johtokunnan ehdotusta.

T a n n e r ehdotti, että johtokunnalle myönnettäisiin valtuus ostaa nyt tarjolla oleva tontti sisäoppilaitosta varten ja että oppilaitoksen rakentamisesta päätettäisiin myöhemmin. Hallintoneuvoston olisi keuhällä pidettävän kokouksen yhteydessä käytävä tutustumassa nyt kysymyksessä olevaan paikkaan, jos johtokunta tarjotun tontin ostaa.

R a i t t i n e n ehdotti, että tontti ostettaisiin KKn osakeyhtiölle, koska siten vapauduttaisiin eräistä tarpeettomista muodollisuuksista.

Keskustelun päätyttyä tähän hallintoneuvosto päätti yksimielisesti myöntää johtokunnalle valtuuden ostaa KKn Osakeyhtiön nimeen nyt tarjolla olevan tontin korkeintaan 800.000 markan kauppahinnasta.

V a k u u d e k s i :

Ossi Toimne

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Helsingissä 2. kesäkuuta 1939.

Seurakassan sihteeri *Anto Kujala*

PÖYTÄKIRJA KKn hallintoneuvoston kokouksesta, joka pidettiin Helsingissä KKn hallintoneuvoston huoneistossa kesäkuun 2. päivänä 1939.

Saapuvilla olivat: hallintoneuvoston jäsenet Frans Hautala, Jafet Heikkilä, Oskari Heikkilä, Kalle Hyvärinen, Otto Karhi, Ahti Kärkkäinen, Hilma Laine, A. Marttila, V. Paavilainen, Kalle Palm, Matti Pukkila, J. Raatikainen, J. Rosvall, Albin Sihvonen, Väinö Sinisalo, Hugo Skilä ja Yrjö Tossava; johtokunnan jäsenet Jalo Aura, Julius Alanen, Paavo Raittinen, Miina Sillanpää, Juuso Suominen ja Onni Toivonen sekä KKn toimihenkilöt Jalmari Laakso ja Antero Rinne.

Puhetta johti hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Otto Karhi ja pöytäkirjan laati allekirjoittanut hallintoneuvoston sihteeri.

1. §.

Joitakin viikkoja sitten tapahtuneen KKn hallintoneuvoston jäsenen pääjohtaja Hannes Ryömän kuoleman johdosta puheenjohtaja lausui muistosoja vainajalle. Hallintoneuvosto omisti lyhyen hiljaisen hetken Hannes Ryömän muistolle.

Hannes Ryömän
muisto

2. §.

Johtokunnan sihteeri luki 15/4-24/5-39 pidet-

Johtokunnan

24.

pöytäkirjoja

tyjen johtokunnan kokousten pöytäkirjat.

Luettujen pöytäkirjojen johdosta syntyi keskustelua.

S i n i s a l o lausui, että johtokunta oli osunut päätöksessään oikeaan kehoittaessaan Janakkalan Osuuskauppaa r.l. merkitsemään osakkeita Etelä-Hämeeseen perustettavassa raakasokeritehtaassa.

K a r h i lausui, että kun nuorisotyökysymystä valmisteltaessa on ollut puhetta myös yhteistoiminnan kehittamisestä nuorisoseurojen kanssa, olisi yhteistoiminnan ehdoksi asetettava, että nuorisoseurat luovuttavat talojeen osuuskaupallisten valistustilaisuuksien järjestämiseen.

A u r a vastasi, että KKn taholta ei ole ajateltu kiinteätä yhteistyötä nuorisoseurojen kanssa. Talojen saantia osuuskaupallisiin valistustilaisuuksiin on KKnä käsin vaikea valvoa.

P a l m piti yhteistoiminnan kehittämistä nuorisoseurojen kanssa vaikeana, koska nuorisoseurat suhtautuvat kylmästi edistysmieliseen osuuskauppaliikkeeseen.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

3. §.

Kuluttajain
Lehden tilaus-
maksu

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että Kuluttajain Lehden tilausmaksu on v. 1940 12 markkaa vuosikerralta.

4. §.

Konsumentbla-

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että

Konsumenttbladein tilaushmaksu v. 1940 on 8 markkaa vuosikerralta.

detin tilaushmaksu

5. §.

KKn toimistossa suoritettuna edustajakokouksedustajain valtakirjain tarkastuksen perusteella hallintoneuvosto päätti yksimielisesti antaa edustajakokoukselle edustajavaltuuksista seuraavan lausunnon (liite n:o 15).

Edustajakokous-
edustajain val-
tuudet

6. §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti tehdä edustajakokoukselle seuraavat esitykset:

Edustajakokous-
asioita

- 1) että edustajakokoukselle valittaisiin 3 puheenjohtajaa ja että puheenjohtajiksi valittaisiin ministeri Väinö Tanner Helsingistä, toimitusjohtaja Otto Karhi Oulusta ja toimitusjohtaja T.E. Karhu Lohjalta;
- 2) että edustajakokouksen sihteeriksi valittaisiin KKn toimihenkilöt Jussi Raitio, Antero Rinne ja Lyyli Takki;
- 3) että edustajakokouksen äänenlaskijoiksi valittaisiin Yrjö Keurulainen Pihtiputaalta, H. Laakso Hiitolasta, H.J. Virtanen Kemistä ja Anton Vento Raahesta;
- 4) että pöytäkirjain tarkastajiksi valittaisiin Martta Salmela-Järvinen Helsingistä ja Ilmari Roos Lahdesta;
- 5) että kansliatoimikuntaan itseoikeutetun jäsenen KKn sihteerin lisäksi valittaisiin

26.

J.O. Rauhala Viipurista, Väinö Kiilpi Forssasta,
A. Vuolle Tampereelta ja A. Lunden Turusta;

6) että esitysviuhossa oleva edustajakokouksen
esityslista hyväksyttäisiin;

7) että edustajakokous työskentelisi seuraavaa
aikataulua noudattaen:

a) lauantaina 3. kesäkuuta kello 10-12.30 ja
kello 14:sta kunnes
esikäsittelyasiat
ovat tulleet loppuun
käsitellyiksi;

b) sunnuntaina 4. kesäkuuta kello 9-12 ja
kello 13:sta esitys-
listan loppuun.

8) että tilintarkastajain palkkiot, jotka ovat
olleet: tarkastuspalkkiota 500 markkaa sekä
päivärahaa matka- ja kokouspäiviltä 300 markkaa,
pysytettäisiin ennallaan;

9) että sekä varsinaisia että varatilintarkasta-
jia valittaisiin 3; sekä

10) että seuraava edustajakokous pidettäisiin Tam-
perella.

7. §.

Tontin varaa-
minen osuu-
kauppakoululle

Toimitusjohtaja A u r a ilmoitti, että Dege-
rössä tarjolla olleen osuuskauppakoululle suunnitellun
tontin ostaminen oli rauennut myyjän ilmoitettua, että
hän ei enää halua ko. tonttia myydä.

Ilmoitus merkittiin kuulluksi.

8. §.

KKn edustus
Tuen vuosi-
kokouksessa

Sen johdosta, että KKn edustajiksi Eläkelaitos
Tuen vuosikokoukseen valitut varsinainen- ja vara-

edustaja olivat tulleet estyneiksi täyttämästä tehtävänsä, valittiin KKn edustajaksi Tuen vuosikokoukseen KKn johtokunnan jäsen Juuso Suominen ja hänen varalleen KKn neuvontaosaston hoitaja Jalmar! Laakso.

B
ta

Vakuudeksi:

Ruini Toimne

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Helsingissä 7 p. lokakuuta 1939.

Ruini Toimne
Ruini Toimne
Ruini Toimne

Pöytäkirja KKn HALLINTONEUVOSTON kokouksesta, joka pidettiin Helsingissä, KKn hallintoneuvoston huoneistossa lokakuun 7. päivänä 1939.

Saapuvilla olivat: hallintoneuvoston jäsenet Väinö Tanner, Otto Karhi, Frans Hautala, Jafet Heikkilä, Oskari Heikkilä, Kalle Hyvärinen, Ahti Kärkkäinen, Hilma Laine, A. Marttila, V. Paavilainen, Kalle Palm, R. Peltonen, Matti Pukkila, J. Raatikainen, J. Rosvall, Toivo Salmio, Albin Sihvonen, Väinö Sinisalo, Hugo Skilä, A. Kylmänen; johtokunnan jäsenet Jalo Aura, Julius Alanen, Paavo Raittinen, J.W. Keto, Juuso Suominen, Helmer Lehti, Miina Sillanpää sekä KKn toimihenkilöt Jalmari Laakso, E. Heinivaara ja Antero Rinne.

Puhetta johti hallintoneuvoston puheenjohtaja Väinö Tanner sekä ll. §:stä alkaen varapuheenjohtaja Otto Karhi ja pöytäkirjan laati varsinaisen sihteerin estyneenä ollessa KKn johtokunnan sihteeri Antero Rinne.

1. §.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Tanner lausui hallintoneuvoston uuden toimivuoden alkaessa hallintoneuvoston entiset ja uudet jäsenet tervetulleiksi.

Kokouksen
avaus

2. §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valita hallintoneuvoston puheenjohtajaksi ministeri Tannerin, varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Otto Karhin sekä sihteeriksi KKn sihteerin Onni Toivosen, kaikki uudelleen.

Hallinto-
neuvoston
virkallijain
vaali

Johtokunnan
pöytäkirja

Johtokunnan sihteeri luki 31/5 - 4/10 1939 pidettyjen johtokunnan kokousten pöytäkirjat.

Luettujen pöytäkirjojen johdosta syntyi keskustelua.

Suomen liiketyöntekijöihin liiton ehdotukseen johdosta elinkustamusedeksiin asettamisesta palkanmuutosten perusteeksi K a r h i lausui, että Oulun Osuuskaupan varastotyöntekijät sanoivat lokakuussa irti entisen työehtosopimuksen, jonka sijalle he ehdottivat huomattavasti korkeampiin palkkoihin perustuvaa uutta työehtosopimusta, minkä lisäksi ehdotukseen sisältyy vielä edeksiin asettaminen palkanmuutosten perusteeksi. Muutusteiden olojen johdosta ehdotus lähetettiin kuitenkin takaisin osastolle tarkistettavaksi. Samoin Oulun Osuuskaupan leipurit sanoivat irti entisen työehtosopimuksensa, ja uuteen ehdotukseen sisältyi niin ikään elinkustannusedeksiin peruste. Tällaiseen työehtosopimukseen ei kuitenkaan voitu mennä, vaan sen sijalle tehtiin tavallinen palkkasopimus kahden kuukauden irtisanomisajalla. Elinkustannusedeksiin perustamiseen on mahdotonta mennä, koska se synnyttäisi riitaa jäsenten ja toimihenkilöiden välillä.

T a n n e r huomautti, että elinkustannusedeksiin perustuvaan palkanmäärämisjärjestelmään ei nykyoloissa voida mennä, koska samanaikaisesti, kun elinkustannusedeksi nousee, ihmisten ostokyky heikkenee ja osuuskauppojen myynnit vähenevät ja toimihenkilöiden tarve vähenee.

A u r a selosti uutta KKn ja Suomen liiketyöntekijöihin liiton välistä sopimusta, josta puhutaan tämän pöytäkirjan 14. pykälässä.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi ja pöytäkirjat merkittiin kuulluiksi.

4. §.

Toimitusjohtaja A u r a esitti hallintoneuvostolle seuraavan KKn viimeaikaista toimintaa koskevan selostuksen (Liite ~~15~~ 16).

Selostusta
~~15~~
toiminnasta

P a a v i l a i n e n huomautti, että halkokaupan järjestely, joka myöskin kuuluu KKn maataloudellisiin tehtäviin, on tällä hetkellä tullut ajankohtaiseksi, ja tiedusteli, mitä mahdollisuuksia tähän järjestelyyn nyt olisi.

A u r a vastasi, että halkokaupan järjestely on tullut ajankohtaiseksi niin äkkiä, ettei sitä ole ennätetty järjestää nykyisen tarpeen varaksi.

Hallintoneuvosto päätti merkitä selostuksen kuuluksi.

5. §.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että kun KKn liikkeenhoidolliselle tarkastajalle Pietari Salmenojaalle tarjottiin ministerin salkkua, pyysi hän KKn:lta lupauksen siitä, että hän saisi palata entiseen toimeensa, sitten kun ministeritoimi päättyy. Voidakseen lisätä osuuskauppamiesten vaikutusvaltaa maamme asiain hoidossa johtokunta päätti ehdottaa, että hallintoneuvosto antaisi mainitun lupauksen. Ehdotus päätettiin tehdä hallintoneuvostolle sen tähden, että Salmenojan toimi kuuluu niihin toimiin, jotka hallintoneuvosto täyttää.

Henkilö-
asioita.

Edelleen toimitusjohtaja A u r a lausui, että sihteerin Toivonen on tullut nimitetyksi kansanhuoltominsterialan jakeluosaston päälliköksi. Sen vuoksi on suurin osa hänen käytännöllisistä tehtävistään annettu KKn toisten toimihenkilöiden hoidettavaksi. Toivonen on suostunut virkansa ohella hoitamaan hallintoneuvoston sihteerin ja johtokunnan jäsenen tehtävät sekä edesauttamaan entisten tehtäviensä suoritusta. Siinä tar-

koituksessa Toivonen tulee työskentelemään KK:ssä joka päivä klo 9-10 ja mikäli mahdollista klo 15-16.

Johtokunta ehdottaa, että hallintoneuvosto hyväksyisi tämänlaisen asian järjestelyn ja määräisi Toivosen kuukausipalkaksi sitä aikana, kun hän joutuu tointaan edellämainitulla tavalla hoitamaan, 3.000 markkaa.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan tekemät ehdotukset.

6. §.

Työtoverin
päätoimit-
tajan toimen
täyttämisen.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että Työtoverin päätoimittajan tehtävät on tähän asti hoitanut sihteeri Toivonen.

Johtokunta ehdottaa, että hallintoneuvosto nimittäisi Työtoverin päätoimittajaksi osastonhoitaja Laakson.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan ehdotuksen.

7. §.

Sovittelulautakunnan
jäsenen
vaali

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että sen jälkeen kun sihteeri Toivonen on joutunut toiseen toimeen, olisi myöskin hänen tilalleen KK:n ja SAK:n väliseen sovittelulautakuntaan valittava uusi jäsen. Johtokunta ehdottaa, että sovittelulautakuntaan valittaisiin Toivosen tilalle varajäsen Yrjö Kallinen ja varajäseneksi KK:n tilastonhoitaja Artturi Saarimaa.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan tekemän ehdotuksen.

8. §.

Kahden
tarkastajan
vaali

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että KK:sta on eronnut tarkastaja J.A. Rintala, joka muutti OTK:n pal-

velukseen, ja Pietari Salmenoja, joka nimitettiin ministeriksi. Näin avoimeksi tullessiin paikkoihin on hankittu seuraavat hakijat:

T. P u u m a l a i n e n, synt. 1900.

Ansioluettelo:

Opinnot: Kansakoulu, Osuuskauppakoulu, KKn I ja II kirjeellinen kurssi.

Toimet:

1927-32 varastoapulaisena, myymälänhoitajana ja osastonhoitajana Viipurin Ol:ssä,

1932-38 liikkeenhoitajana Ol. Koitossa,

1938-39 tavaravarastojen sääntelijänä KK:ssä.

Palkka jätetty hallintoneuvoston määrättäväksi.

A. S a a r i m a a, synt. 1903.

Ansioluettelo:

Opinnot: Kesikoulu, S.Liikemiesten kauppapisto, Yhteiskunnallinen korkeakoulu (osastoimintatutkinto), KKn myymäläntarkastajain kursesä.

Toimet: Ol.Elannossa n. 4 v. hinnoitteluosastolla ym. tehtävissä, KKn tilastonhoitajana vata 1928.

Palkkavaatimus 4.000 mk.

J. J a l a v a, synt. 1910.

Ansioluettelo:

Opinnot: Kauppatieteittenkandidaatti 1934.

Toimet: KKn liikkeenhoitajana harjoittelulinjalla toukokuuhun 1936, KKn stipendiaattina Ruotsissa Jakobsbergin kansanopistossa. Länsi-Uudenmaan Osuusyhistyksen toimitusjohtajana toukokuusta 1936.

Palkkavaatimus 4.500 mk.

O n n i S a u k k o n e n, synt. 1903.

Ansioluettelo:

Opinnot: Kansakoulu, KKn Osuuskauppakoulu 1928, liikkeenhoitajien ja myymäläntarkastajien kurssi.

Toimet:

1918-19 harjoittelijana yksityisliikkeissä,

1920-23 myymäläapulaisena Parikkalan Ok:ssa ja yksit.

1923-24 asevelvoitisuus,

1924 varastonhoitajana Karppilan Ol:ssä,

1925-29 myymälänhoitajana Viipurin Ol:ssä,

1929-30 varastonhoitajana Keski-Karjalan Ol:ssä,

1930-31 myymäläntarkastajana Keski-Karjalan Ol:ssä,

1931 liikkeenhoitajana KKn harjoittelulinj.

1931-32 tarkastajana KKn neuvontaosastolla,

1932 toimitusjohtajana Raja-Karjalan Ol:ssä.

Palkka jätetty hallintoneuvoston määrättäväksi.

Viljo T y p p ä, synt. 1902.

Ansioluettelo:

Opinnot: Kauppakoulu, KKn Osuuskauppakoulu, KKn kirjeellinen maatalouskurssi.

Toimet:

1916-22 harjoittelijana, myyjänä, myymälänhoitajana Ol.Itä-Karjalassa,

1923-25 myyjänä, myymälänhoitajana Keski-Karj.Ol:ssä,

1925-26 myymälänhoitajana Luopioisten Ok:ssa,

1926-29 konttoritehtävissä, myymälänhoitajana Ol.Voimassa,

1929-32 kirjanpidollisissa tehtävissä Ol.Imatressa,

1932- toimitusjohtajana Lappilan Ok:ssa.

Hakijoista ovat Saukkonen ja Jalava pätevimmt, mutta he ovat niin tärkeissä tehtävissä, ettei heitä voida niistä ottaa pois. Tyttö taas ei täyhtä toimen edellyttämiä vaatimuksia.

Johtokunta ehdottaa näin ollen, että hallinto-neuvosto päättäisi ottaa tarkastajiksi A. Saarimaan ja T. Puumalaisen ja määräisi kummankin palkaksi 4.000 mk kuukaudelta.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan tekemän ehdotuksen.

9. §.

Osuusliikkeen
tilaushinta
vuodeksi 1940

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että OSUUSLIIKKEEN tilaushinta, joka on ollut 30 markkaa vuosikerralta, pidetään ennallaan.

10. §.

Työtoverin
tilaushinta
vuodeksi 1940

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että TYÖTOVERIN tilaushinta, joka on ollut 20 mk vuosiker-ralta niille osuuskaupoille, jotka tilaavat lehden kaikille myymälöissä, varastoissa ja konttoreissa työ-s-kenteleville toimihenkilöilleen, ja muille tilaajille 30 mk vuosikerralta, pidetään ennallaan.

11. §.

Edustaja-
kokous-
asioita

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että hallinto-neuvoston olisi alustavasti käsiteltävä ensi edustaja-kokouksen ohjelmakysymystä ja päätettävä kokouksen ajas-ta jne.

Osuuskauppaliike täyttää ensi vuonna 40 vuotta. Edustajakokous olisi sen tähden järjestettävä juhla-kokoukseksi. Osaksi tämän tähden ja osaksi sen vuoksi, ettei osuuskauppaliikkeessä nykyään kaivata edustaja-

kokouksesta enemmän periaatteellisia kuin käytännöllisiä ohjeita, olisi edustajakokouksen ohjelmaan otettava sääntömääräisten asiain lisäksi vain yleishyödylliseen asuinrakennustoiminnan edellyttämä KKn sääntöjen muutoskysymys ja joitakin juhlaesitelmiä. Esitelmien tulisi tietenkin käsitellä osuuskauppaliikkeen kehitystä ja niistä voisi jokin päättyä julkilausumaehtotukseen, mikäli se osoittautuu soveliaaksi. Johtokunta on ryhtynyt toimenpiteisiin 40-vuotisjuhlallisuuksien järjestämiseksi ja asettanut yhdessä Osuusliike Voiman kanssa juhlatoimikunnan, jonka tulee tehdä esitys juhlallisuuksien ohjelmaksi. Tämä toimikunta tulee pitämään huolen siitä, että juhlien ja edustajakokouksen ohjelmat sopeutuvat hyvin toisiinsa. Edustajakokousajaksi sopinee parhaiten kesäkuun alkupäivät, joihin kokous tavallisestikin on pidetty.

Johtokunta ehdottaa näin ollen, että edustajakokouksen ohjelmaan otettaisiin sääntömääräisten asiain lisäksi KKn sääntöjen muutos ja eräitä esitelmiä.

Edustajakokousajaksi johtokunta ehdottaa ensi kesäkuun 1-3. p:n väliseen aikaan.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan tekemät ehdotukset.

12. §.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että hallintoneuvoston jäsenille oli jaettu esitys uudeksi osuusliikkeiden edustajistojen vaalijärjestykseksi. Esitys johtuu siitä, että entisen vaalijärjestyksen eräät määräykset ovat olleet omanse synnyttämään epäselvyyttä eräissä tapauksissa. Muutokset uudessa vaalijärjestyksessä ovatkin vain joko mahdollisia tai tarkoitukseltaan selvittäviä. Mitään periaatteellisesti uutta se ei sisällä.

Edustajis-
tolen vaali-
järjestyksen
uudistaminen

Lisä no 17

Yleiskeskustelussa P u k k i l a teki useita ehdotuksia esitetyn vaalijärjestyksen eri pykälien muuttamiseksi. Esityksessä sanotaan, että osuuskunnan sääntöjen 14. §ssä mainitun edustajiston jäsenet valitaan osuuskunnan jäsenten äänestyksellä joka toinen vuosi. Siihen nähden, valitaanko tällöin edustajiston jäsenet kokonaisuudessaan uudestaan vai valitaanko vain osa heistä, on käytäntö erilainen. Puhuja ehdotti, että osuuskuntien vaalijärjestys muutettaisiin kuntain vaalijärjestyksen tapaiseksi siinä suhteessa, että vaaleja olisi joka kolmas vuosi ja että tällöin valittaisiin uudelleen kaikki edustajiston jäsenet. Tämän kautta osuuskuntien edustajiston vaalit, jotka tähän asti ovat useinkin poteneet mielenkiinnon puutetta, saisivat uutta mielenkiintoa.

Edelleen 8. §ssä sanotaan, että ne ehdokkaalistat, joissa ensimmäisenä ehdokkaana on sama henkilö, muodostavat yhdistetyn ääniryhmän eli vaaliliiton. Tässäkin puhuja ehdotti samanlaista käytäntöä kuin kunnallisessa vaalijärjestyksessä, jossa vaaliliiton ehdokaslistoissa ei ensimmäisenä ehdokkaana tarvitse olla sama henkilö, vaan eri listojen asiamiehet saavat sopia vaaliliitosta. Esitetty järjestelmä on hankala siinä suhteessa, että jos osuusliikkeen alue on laaja, sopivaa yhteistä henkilöä on vaikea löytää ja lisäksi eri paikkakunnat vaativat omaa miestänsä yleisehdokkaaksi, mikä kaikki vaikeuttaa vaaliliittojen syntymistä. Jos 8. § muutetaan ehdotetulla tavalla, aiheuttaa se sen, että myöskin 21, 22. ja 23. § on muutettava vastaavalla tavalla. 23. §:n loppuun on lisättävä 3. kohta, jonka 8. §:n muutos edellyttää. 27. §:n 2. kohta, jossa keeskuautakunnan on vaalituloksen laskemisesta tehdyssä pöytäkirjassa merkittävä myöskin varamiehet, ja 3. kohta, jossa puhutaan varamiehien varamiehistä, olisi poistettava.

Puhuja ehdotti, että asia palautettaisiin johtokunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Toimitusjohtaja A u r a ehdotti, että esitys käytäisiin läpi pykälä pykälältä, jolloin hän kunkin pykälän kohdalla vastaa tehtyihin huomautuksiin.

Yleiskeskustelu julistettiin päättyneeksi.

Esityksen yksityiskohtaisessa käsittelyssä

P u k k i l a 1. §n kohdalla uudisti ehdotuksensa, että edustajiston jäsenet valittaisiin jäsenten väen-tyksellä joka kolmas vuosi, jolloin koko edustajisto olisi valittava uudelleen.

A u r a huomautti, että ehdotus on vastoin edustajakokouksen hyväksymää kantaa. Mallisääntökyseymyksen yhteydessä asia oli laajan pohdinnan alaisena ja asia tuli hyväksytyksi siinä muodossa kuin 1. §ssä mainitaan. Tärkeämpänä perusteluna oli se, että jos edustajiston jäsenet valitaan kaikki samalla kertaa, se voi määrätysissä tapauksissa saada aikaan suuria heilahduksia ja jatkuvaisuuden puutetta edustajiston kokoonpanossa sekä osuuskunnan hallinnossa.

S ä i l ä huomautti, että käytäntö eri osuuskunnissa tässä kohden on erilainen, toisissa valitaan koko edustajisto, toisissa vain osa. Puhuja kannatti esitettyä käytäntöä, että edustajiston jäsenet valitaan joka toinen vuosi. Sen sijaan puhuja ehdotti määräyksen, että vaalit toimitetaan marraskuun viimeisenä sunnuntaina muutettavaksi siten, että vaalien aika muutettaisiin aikaisemmaksi, esim. syyskuun viimeiseksi sunnuntaiksi. Näin siitä syystä, että edustajiston vaalit olisi pidettävä hyvissä ajoin ennen osuuskuntien syyskokouksia, jolloin uusi edustajisto pääsisi valitsemaan myöskin hallintoneuvoston. Täten välttyttäisiin siitä epäsuhteesta, että hallintoneuvoston valitsisi vanha edustajisto, jolloin valtasuhteet hallintoneuvostossa ja edustajistossa voisi-

vat muodostua erilaisiksi. Tämä olisi tärkeätä toises-takin syytä. Koska kunnallisvaalit pidetään joulukuus-sa, joutuisivat osuuskappojen edustajistojen vaalit niinä vuosina, jolloin ne sattuvat yhteen, kunnallisvaa-lien kanssa ajallisesti varsin lähekkäin. Tästä syystä sanomalehdet eivät mielellään näe vaalikamppailua käytä-vän sellaisten osapuolien välillä, joiden heti jälkeen suoritettavissa kunnallisvaaleissa on esiinnyttävä yhdes-sä. Tästä välttyään, jos osuuskunnan edustajiston vaalit määrätään toimitettaviksi ehdotettua aikaisemmin.

Jafet H e i k k i l ä huomautti, että kun malli-sääntöjen yhteydessä hyväkyttiin vaalien toimittaminen joka toinen vuosi, niin tämä on käsitettävä vakavan har-kinnan tulokseksi. Kuitenkin käytäntö on osoittanut, että vaalien toimittaminen joka kolmas vuosi siten kuin Pukkila on ehdottanut, voisi olla onnistuneempaa, koska vaalit tällöin voivat herättää yleisempää mielenkiintoa. Kannatti Pukkilan tekemää ehdotusta.

H y v ä r i n e n lausui käytännön osoittaneen, ettei ole mitään haittaa siinä, että vaalit suoritetaan esitetyllä tavalla joka toinen vuosi. Jos mentäisiin Pukkilan esittämään käytäntöön, vaalit tulevat repiviä ja kiihkeitä ja voivat saada aikaan äkkimäisiä muutoksia. Puhuja kannatti esitykseen sisältyvää käytäntöä.

S i h v o n e n huomautti, että hänen osuusliik-keessään edustajavaalit aikaisemmin toimitettiin joka vuosi, jolloin välittiin 1/3 edustajiston jäsenistä. Kun valitsijat kuitenkin kyllästytivät liian tiheisiin vaaleihin, säännöt muutettiin siten, että vaalit nyt toimitetaan joka kolmas vuosi, jolloin valitaan kaikki jäsenet. Tämä käytäntö ei ole saanut aikaan mitään mul-listusta edustajiston kokoonpanossa. Kannatti Pukkilan tekemää ehdotusta.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että kun edus-

tajakokous asettui sille kannalle, ettei edustajiston samalla kertaa olisi erottava kokonaisuudessaan, sillä oli tähän kannanottoon pätevät syynsä. Edustajiston valitseminen kokonaisuudessaan voi johtaa mm. edustajiston asiantuntemuksen puutteellisuuteen. Puhuja ei pitänyt onnellisena sellaista ratkaisua, että edustajiston kaikki jäsenet eroaisivat samalla kertaa.

K ä r k k ä i n e n lausui, että hän esitetyn 1. §n suhteen oli tuntemut samoja epäilyjä kuin Pukkila. Käytäntö on osoittanut, että edustajiston vaaleissa 70 à 80 % tulee valituksi entisten joukosta. Kannatti Pukkilan tekemää ehdotusta.

P a l m huomautti, että mielenkiinto edustajakouksia kohtaan tulee aivan toiseksi, jos ne valitaan joka kolmas vuosi. Puhuja ei kuitenkaan uskaltanut asettaa sille kannalle, että koko edustajisto 3-vuosittain valittaisiin uudelleen, vaan kannatti tässä suhteessa vapasta käytäntöä. Mitä aikaan tulee, kannatti Säilän ehdotusta, että vaalit toimitettaisiin syyskuun viimeisenä sunnuntaina.

P a a v i l a i n e n huomautti, että koko edustajiston valitseminen 3-vuosittain ei merkitse mitään muuttamista, ehkä ani harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Yleensä tulee suurin osa entisiä edustajia valituiksi. Edustajavaalit herättäisivät enemmän mielenkiintoa, jos ne toimitettaisiin Pukkilan esittämällä tavalla.

K a r h i piti 3-vuotista vaaliaikaa sopivampana. Maanvörymisestä ei yleensä ole pelkoa, kun sen sijaan mielenkiinto vaaleja kohtaan tulee suuremmaksi.

K y l m ä n e n kannatti ehdotusta, että vaalit toimitettaisiin joka kolmas vuosi, jolloin koko edustajisto valittaisiin. Mielenkiinto vaaleja kohtaan olisi virkeämpi, koska liian tiheä vaalien toimittaminen kyllästyttää. Sitävastoin puhuja ei kannattanut Säilän ehdotusta vaaliajan muuttamisesta aikaisemmaksi.

K a r h i ehdotti, että asia palautettaisiin johtokunnan harkittavaksi, minkä jälkeen se uudestaan tuotaisiin hallintoneuvostossa käsiteltäväksi.

H a u t a l a lausui, että heidän osuuskaupasaan vaalit toimitetaan kesäkuun viimeisenä sunnuntaina, koska heillä tilikausi päättyy toukokuun viimeisenä päivänä. Kannatti vaalien pitämistä joka kolmantena vuotena, koska niiden toimittaminen joka toisena vuotena on liian tiheää.

Hallintoneuvosto päätti kaikilla äänillä kahta vastaan suositella sellaista käytäntöä, että edustajiston vaalit pidetään joka kolmas vuosi.

Edelleen hallintoneuvosto päätti 10 äänellä 6 vastaan suositella käytäntöä, että koko edustajisto valitaan kerrallaan.

2, 3, 4. ja 5. § hyväksyttiin sellaisenaan.

6. §:ään H a u t a l a ehdotti Pukkilan ja Palmin kannattamana, että pykälän 2. kohta poistettaisiin.

A u r a huomautti, että pykälään on liitetty uusi kohta, jossa määrätään, että ehdokaslistojen osoitepaikka on osuusliikkeen konttori.

7. §:ään P u k k i l a ehdotti sellaista muutosta, että 3. kohta poistettaisiin. Ehdokaslistan ensimmäisen ehdokkaan kirjallinen suostumus on tarpeeton ja se vain vaikeuttaa vaaliliiton muodostamista, koska se usein unohtuu lähettämättä. Jos sitäpaitsi 8. § tulee muutetuksi ehdotetulla tavalla, silloin ei koko ensimmäistä ehdokasta tarvita.

A u r a lausui, että on tapahtunut sellaista, että jokin vaaliliitto on pannut listan ensimmäiseksi nimeksi sellaisen henkilön, joka siihen ei olisi suostunut. Jotta ei tällaista väkivaltaa yksityisiä henkilöitä kohtaan tehtäisi, olisi esitetty määräys välttämättömän.

S i l l ä huomautti, että kunnallisissa vaaleissa eri järjestöt hoitavat yleisehdokkaan asettamisen. Osuusliikkeiden toiminta ei sitävastoin perustu eri järjestöjen toimintaan, vaan on osuusliikkeen jäsenten vapaasehtoista toimintaa. Tästä syystä olisi myöskin yleisehdokkaan suostumus hankittava.

P a l m huomautti, että vaikkakin joissakin tapauksissa yleisehdokkaan suostumus olisi tarpeellinenkin, tuottaa sen hankkiminen siksi paljon vaikeuksia, että puhuja kannatti 3. kohdan poistamista.

K y l m ä n e n piti yleisehdokkaan suostumusta tarpeellisena, sillä ilman sitä väärinkäytökset tulisivat jokapäiväisiksi.

8. §n kohdalla A u r a huomautti, että mainittu pykälä on uusi, koska entiseen vaalijärjestykseen ei sisältynyt selvää määräystä vaaliliittojen muodostamisesta.

P u k k i l a uudisti ehdotuksensa, että vaaliliittoja ei muodostettaisi yleisehdokasta käyttäen, vaan asiameiesten sopimuksella.

H a u t a l a ehdotti, että pykälä hyväksyttäisiin esitetyssä muodossa. On selvempi menetelmä, että sovitaan yleisehdokkaasta. Mitä siihen tulee, että sopivaa yleisehdokasta ei löydetäisi, on käytännössä usein sovittu siitä, että yleisehdokas on eri kerroilla eri paikkakunnilta.

P u k k i l a huomautti, että jos osuusliike toimii laajalla alueella, on varsin vaikea saada sellaista yleisehdokasta, jonka kaikki eri paikkakunnat hyväksyisivät. Edelleen eri paikkakunnat saattavat vaatia yleisehdokkaaksi omaa miestänsä, mistä syystä toivottava vaaliliiton syntyminen estyy puhtaastaan henkilöllisistä syistä. Juuri tästä syystä onkin menettely kunnanvaltuuston vaaleissa muutettu sellaiseksi, kuin nyt on ehdotettu.

K ä r k k ä i n e n kennatti Pukkilan tekemää ehdotusta. Sen kautta, että kukin paikkakunta saa vapaasti muodostaa oman listansa, vaaleihin osanotto muodostuu vilkkaammaksi.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä Pukkilan ehdottaman käytännön.

9. §n kohdalla A u r a huomautti, että listojen paikka on esitetty määrättäväksi arvalla, jotta voitaisiin välttää käytännössä ollut jonotus.

P u k k i l a ehdotti, että 9. pykälää muutettaisiin siten, kuin 8. §n muutos edellyttää.

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. ja 20. pykälä hyväksyttiin sellaisenaan.

21. §n P u k k i l a ehdotti muutettavaksi sellaiseksi kuin 8. §n muutokset edellyttävät.

22. § hyväksyttiin sellaisenaan.

23. §:n P u k k i l a ehdotti lisättäväksi 8. §n muutosten edellyttämän 3. kohdan.

24, 25. ja 26 pykälä hyväksyttiin sellaisenaan.

27. §:n P u k k i l a esitti sellaisen muutoksen, että kaksi viimeistä kohtaa jätettäisiin pois.

28. ja 29. pykälä hyväksyttiin sellaisenaan.

Hallintoneuvosto päätti jättää esityksen uudeksi edustajiston vaalijärjestykseksi hallintoneuvostossa esitetyin evästyksin uudelleen johtokunnan harkittavaksi.

13. §.

Yleis-
hyödyllisen
asunto-
raennus-
toiminnan
ohjaaminen

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että KKn edustajakokous päätti viime kesänä, että KKn tulisi muodostaa yhteyteensä elin eri paikkakunnille perustettavien yleishyödyllisten asuntoyritysten avuksi ja yhdyksiteeksi. Tämän päätöksen perusteella on osuusliikkeiden taholla jo odotettu KKn toimenpiteitä. Eri puolilta maata on esi-

tetty kyselyjä siitä, koska KK ryhtyy toimenpiteisiin. Nyt viimeksi on Työväen ja Pienviljelijäin Osuusliike pyytänyt usealla eri kirjeellä KKn ohjeita yleishyödylliseen rakennustoiminnan alkunpanoa varten. Kun Työväen ja Pienviljelijäin Osuusliikkeen toimeliaisuus johtuu siitä, että Värtsilän kunta aikoo järjestää yleishyödyllistä rakennustoimintaa varten maa-alueen ja perustaa rahaston, jolla toimintaa tuettaisiin, olisi ohjeet annettava nopeasti. Tämän vuoksi tulisi KKhon nyt muodostaa edustajakokouksen ohjeen mukainen elin. Johtokunnan käsityksen mukaan voisi mainittuna elimenä toimia KKhon sitä varten perustettu osasto, jos yleishyödyllisiä rakennusjärjestöjä otetaan KKn jäseniksi. Tämän osaston tulisi perustaa yleishyödyllisiä rakennusjärjestöjä ja hankkia niille sopivia sääntöjä, pääomaa, maa-alueita, asemakaavoja, piirustuksia, työselityksiä sekä valvoa kaikin puolin niiden toimintaa. Osastolle tulisi nyt alussa, kun toiminta vielä on vähäistä, ottaa vain yksi pätevä toimihenkilö, jonka tulisi perehtyä kaikkiin toimen edellyttämiin tehtäviin ja organisoida osaston työ.

Mitä taas yleishyödyllisten rakennusjärjestöjen KKn jäseniksi ottamiseen tulee, on siinä suhteessa synnyttänyt epäilyjä se, että näiden järjestöjen edustajista voisi tulla edustajakokouksiin sellainen osuuskappaliikkeelle vieras ryhmä, joka ehkä joskus kriittisten kysymysten ratkaisuihin oppositioon liittyen saisi aikaan epäedullisia ratkaisuja. Tällaiset epäilyt ovat kuitenkin osoittautuneet kahdestakin syytä aiheettomiksi. Ensiksikin siitä syytä, että KKhon liittyvien asuntojärjestöjen johtoon asettuvat todennäköisesti eri puolilla maata osuuskappamiehet. Toiseksi taas siitä syytä, että asuntojärjestöjen edustajilla tulee olemaan edustajakokouksissa niin vähän ääniä, etteivät ne voi vaikuttaa paljon osuuskappallisten järjestöjen noin 1300:aan nousevan äänimäärän joukossa.

Yleishyödyllisten asuntojärjestöjen KKn jäseniksi ottaminen edellyttää kuitenkin muutoksia KKn sääntöihin. KKhon voidaan sen sääntöjen mukaan ottaa jäseniksi vain kulutusosumaskuntia ja niiden muodostamia keskusjärjestöjä. Kun useille yleishyödyllisille rakennusjärjestöille tullaan kaiken todennäköisyyden mukaan antamaan osakeyhtiömuoto, olisi KKn säännöt muutettava sellaisiksi, että tällaisiakin järjestöjä voidaan ottaa KKn jäseniksi.

Johtokunta on asiaa käsitellessään kiinnittänyt huomiota myöskin nykyiseen epänormaaliseen ajankohtaan ja harkinnut, onko sen vallitessa mahdollista harjoittaa yleishyödyllistä rakennustoimintaa. Tällöin on todettu jo nyt vallitseva rahan niukkuus ja erilaisten rakennustarvikkeiden puute ja kalleus. Näitä seikkoja harkittuaan johtokunta on pitänyt todennäköisenä ensiksikin, että rahatilanne helpottuu, sikäli kuin yleinen talouselämä supistuu. Toiseksi johtokunta on katsomut puisten asuintalojen rakentamisen mahdolliseksi raudan puutteesta huolimatta, koska puutavaran hinnat ja työpalkat voivat alentua. Edelleen johtokunta piti rakennustoiminnan käyntiinsäattamista tarpeellisena kansantaloudellisia näkökohtia silmälläpitäen, koska sillä voidaan lievittää uhkaavaa työttömyyttä.

Johtokunta ehdottaakin kaiken edelläesitetyn perusteella, että hallintoneuvosto päättäisi perustaa KKhon osaston yleishyödyllistä rakennustoimintaa varten ja antaisi johtokunnan tehtäväksi laadituttaa sellaiset muutosehdotukset KKn sääntöihin, että erilaisia yleishyödyllisiä asuntojärjestöjä voitaisiin ryhtyä ottamaan KKn jäseniksi.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä johtokunnan tekemän ehdotuksen.

14. §.

Toimitusjohtaja A u r a lausui, että kun sodan johdosta uhkaa työttömyys ja elintarvikkeiden kallistuminen, on Suomen Liiketyöntekijäin liiton taholla tultu le-vottomiksi osuusliikkeiden toimihenkilöiden elintason suhteen. Liitto on ottanut tehtäväkseen yrittää pitää osuusliikkeiden toimihenkilöiden elintason nykyisessä epänormaalisissakin olosuhteissa muuttumattomana. Se teki siinä mielessä KKlle esityksen, että palkan perus-teena alettaisiin pitää elinkustannusindeksiä, jolloin palkkoja korotettaisiin ja alennettaisiin indeksin mu-kaisesti aina silloin, kun indeksinumerot edellyttävät 5 %n muutosta. Yhtenä ehdotuksen perusteena mainittiin myös se, että työehtosopimuksia ei tarvittaisi aina olo-suhteiden muuttuessa sanoa irti. KKn johtokunta ei kui-tenkaan katsonut voivansa hyväksyä ehdotusta, koska osuus-liikkeet ja niiden toimihenkilöt olisivat täten tulleet asetetuiksi toisiin liikkeisiin ja työntekijöihin nähden erikoisasemaan. Johtokunta päätti sen vuoksi lausua vastauksessaan, että osuuskaupalliset järjestöt tulevat poikkeuksellississakin oloissa pitämään lupauksensa esiin-tyä esikuvallisina työnantajina, mutta kieltäytyvät suos-tumasta pidemmälle meneviin vaatimuksiin. Kun tästä huo-limatta pidettiin hyvän yhteistyön ja työehtosopimusten jatkuvaisuutta tärkeänä, valitsi johtokunta edustajat neu-vottelemaan näistä kysymyksistä. Neuvottelujen tuloksena onkin seuraavanlainen sopimusehdotus:

"Kun on pelättävissä, että Keski-Euroopassa syttynyt sota yhä laajemmalle leviävine sotatoimineen ja liikenteen häi-riytymisineen aiheuttaa myös oman maamme taloudellisessa lämmässä sellaisia vakavia häiriöitä, jotka voivat johtaa jyrkkiin muutoksiin niin elinkustannuksissa kuin myöskin osuusliikkeiden taloudellisessa asemassa ja mahdollisuuksissa palkanmaksajina, ja kun tämän johdosta on tarpeen kehittää osuusliikkeiden työntekijäin työpalkkojen saan-nöstelyssä noudatettavia menetelmiä entistä joustavammi-

44.
KKn ja S.
Liiketyön-
tekiäin
liiton
välinen
sopimus

oimi-

si, sopivat Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) ry. ja Suomen Liiketoimiteijäin Liitto ry. niiden kysymysten järjestelyn helpottamiseksi osuusliikkeiden liiketoimiteijäin osalta seuraavaa:

1. Sopimuspuolet pitävät suotavana osuusliikkeiden ja niiden työtoimiteijäin suhteiden säätelyn poikkeuksellissakin oloissa entiseen tapaan työtoimiteosopimuksilla.
2. Nyt voimassaolevat, irtisanomisasteelle tulevat työtoimiteosopimukset, jäävät voimaan toistaiseksi, mutta voidaan sitemmin milloin tahansa irtisanota päättyviksi kolmen kuukauden kulluttua irtisanomisesta.
3. Asiapuolet ovat oikeutetut tekemään esityksiä työtoimiteosopimuksen tarkistamisesta palkkoihin nähden tällaisen sopimuksen ollessa voimassaakin, ja erimielisyyden ilmaantuessa alistamaan asian Suomen Ammatyhdistysten Keskusliiton (SAK) ry. ja Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) ry. välisessä sopimuksessa helmikuun 15. päivästä kuluvaan vuotta edellytetyn sovittelulautakunnan käsiteltäväksi. Tällainen alistaminen voi tapahtua aikaisintaan viiden kuukauden kulluttua työtoimiteosopimuksen voimaantuloista tai edellisestä palkkojen tarkistuksesta tässä järjestyksessä. Nyt voimassaoleviin työtoimiteosopimuksiin nähden lasketaan ensinmainittu viiden kuukauden määräaika tästä päivästä. Asian vireillepano ja käsittely sovittelulautakunnassa tapahtuvat huomioonottaen mitä ylempänä mainituksa SAKn ja KKn välisessä sopimuksessa sekä samojen keskusjärjestöjen välillä solmitussa sopimuksessa Kulutusosuuskuntien Keskusliiton jäsenjärjestöissä puhjenneiden työriitojen sovittamiseksi on säädetty.
4. Tämä sopimus on voimassa yhden vuoden allekirjoituspäivästä lukien ja jatkun edelleen vuoden kerrallaan, ellei jompikumpi sopimuspuoli viimeistään kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä sitä kirjallisesti sano irti."

Tällaisen sopimuksen mukaan jäisivät siis irtisanotaviksi aiottut työtoimiteosopimukset edelleen voimaan ja palloista suostuttaisiin niiden voimassaollessa tarpeen vaatiessa neuvottelemaan. Sopimuksen hengen mukaan tultaisiin palkkoja neuvotteluvaiheissa korottamaan tai alentamaan KKn ja SAKn välisen sopimuksen perusteiden mukaisesti.

Kun hallintoneuvoston kokous sattui juuri sopimuksen neuvotteluvaiheissa, päätettiin siitä antaa hallintoneuvostolle selostus siinä tarkoituksessa, että hallintoneuvoston jäsenet voisivat lausua asiasta kokouksessa mielipiteensä. Kysymyksestä ei siis haluta päättää, vaan hallintoneuvoston jäsenten lausuntoja.

K a r h i lausui, että sopimusesityksen periaatteet tuntuvat oikein harkituilta ja hyväksyttäviltä.

Hallintoneuvosto päätti lausua, että sopimusesitykseen sisältyvät periaatteet ovat hyväksyttäviä.

15. §.

A u r a lausui, että koska KK on jo pitemmän aikaa kaivannut puhujavoimien vahvistusta, keskusteltiin puhujaksi kiinnittämisestä viime edustajakokouksen aikana Vaasassa ilmestyvän sosiaalidemokraattisen työväenlehden Pohjanmaan Kansan toimittajan Eino Mäkinen kanssa, joka ilmoittautui halukkaaksi ottamaan toimen vastaan. Hra Mäkinen päätettiin ottaa KKn palvelukseen heti, vaikkei hallintoneuvosto ehtinytkään asiaa käsitellä, hallintoneuvoston puheenjohtajan yhtyessä johtokunnan kantaan, edellyttäen kuitenkin, että hallintoneuvoston suostumus saadaan myöhemmin.

Ehdotetaan, että hallintoneuvosto hyväksyisi mainitun toimenpiteen.

P a l m piti valitettavana, että piirilehdestä täten poistui kyvykäs päätoimittaja, joka sanomalehtimiehenä on vielä parempi kuin puhujana.

Hallintoneuvosto päätti hyväksyä johtokunnan toimenpiteen.

Uuden
puhujan
nimittäminen
KKn

V a k u u d e k s i :

Antti Kurri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Helsingis-
sä päivänä kuuta 1939.

47.

Pöytäkirja KKn hallintoneuvoston
päättäksistä, jotka on tehty hallinto-
neuvoston jäsenille lähetettyjen kir-
jeellisten kyselyjen ja niihin saapu-
neiden vastausten perusteella joulukuussa 1939.

Pöytäkirjan on laatinut allekirjoittanut hallintoneuvoston sihteeri.

1 §.

Hallintoneuvoston jäsenille oli lähetetty seuraavansisältöinen selostus- ja kyselykirje, joka sisälsi selostuksen ja ehdotukset niistä asioista, joista hallintoneuvoston jäsenten oli tehtävä päätös (liite n:o 18). Vastauksen selostus- ja kyselykirjeeseen olivat lähettäneet hallintoneuvoston jäsenet Jafet Heikkilä, Oskar Heikkilä, Kalle Hyvärinen, Otto Karhi, Ahti Äärkkäinen, Hilma Lai-
ne, A. Marttila, V. Paavilainen, Kalle Palm, Rudolf Peltonen, Matti Pukkila, Jussi Raatikainen, Johan Rosvall, Toivo Salmio, Albin Sihvonen, Väinö Sinisalo, H.A. Sainla ja Väinö Tanner (liitteet n:ot 19 - 35).

Selostus- ja
kyselykirje
hallintoneu-
voston jäse-
nille.

2 §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valita KKn johtokuntaan vuodeksi 1940 varsinaisiksi jäseniksi toimitusjohtaja Paavo Raittisen, toimitusjohtaja Julius Alasen, kaupunginjohtaja J. W. Aedon, kansanedustaja S.G. Anderssonin, taloudenhoitaja Juuso Suomisen ja sihteeri Onni Toivosen sekä varajäseniksi toimittaja Helmer Lehden ja talousneuvos Miina Sillanpään. Itseoikeutettuna jäsenenä ja puheenjohtajana johtokuntaan kuuluu lisäksi KKn toimitusjohtaja Jalo Aura.

Johtokunnan
jäsenten val-
inta.

3 §.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti valita KKn NM-keskustoimi-

kunnan vaali. NM-keskustoimikuntaan vuodeksi 1940 toimittaja Lyyli Takin, maisteri Toini Virmeknen ja konttoristi Kerttu Koiviston. Itseoikeutettuina jäseninä toimikuntaan kuuluvat lisäksi KKn toimitusjohtaja Jalo Aura ja valitusosaston hoitaja Yrjö Kallinen.

4 §.

Johtokunnan
jäsenten
palkkio.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että niille KKn johtokunnan jäsenille, jotka eivät ole KKn palveluksessa, maksetaan palkkiota vuoden 1940 ajalta 3 000 markkaa sekä 125 markkaa kokoukselta.

5 §.

Vuoden 1940
tulo- ja me-
noarvio.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että koska nykyisissä poikkeuksellisissa oloissa ei ole mahdollista likimääräisesti arvioida KKn tulojen ja menojen määrää v. 1940 aikana, tulo- ja menoarviota vuodeksi 1940 ei laadita ollenkaan, minnevuoksi johtokunta saa hoitaa KKn taloutta alkavana tilikautena olosuhteiden kulloinkin vaatimalla tavalla.

6 §.

Vuoden 1940
liittokokouk-
ukset.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti, että nykyisten poikkeuksellisten olojen tähden vuoden 1940 sääntömääräisiä liittokokouksia ei toistaiseksi kutsuta koolle. Samalla hallintoneuvosto päätti kehoittaa nykyisiä liittotoimikuntia hoitamaan liiton asioita siihen ajankohtaan asti, jolloin liittokokous voi kokoontua suorittamaan sääntöjen mukaisella tavalla liittotoimikunnan vaalin.

7 §.

Työttömiksi
lääneiden ja
sotapalveluk-
seen siirty-
nneiden KKn
toimihenkil-
öiden palkka.

Hallintoneuvosto päätti yksimielisesti myöntää johtokunnalle vallan määrätä, minkä perusteen mukaan on maksettava palkkaa tai avustusta niille KKn toimihenkilöille, jotka nykyisissä poikkeuksellisissa oloissa ovat menettäneet toimensa tai joutuneet asepalvelukseen.

8 §.

Hallintoneuvoston jäsenille lähetetyn KKn toimintaa koskevan selostuksen johdosta hallintoneuvoston jäsenillä ei ollut mitään huomauttamista.

Selostusta
KKn toiminnasta.

Vakuudeksi:

Antti Toivonen

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Helsingissä päivänä kuuta 1940

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton
Helsingissä kesäkuun 3. ja 4. päivänä
1939 pidetyn 23. edustajakokouksen PÖY-
TÄKIRJA.

Kokous alkoi edellisenä päivänä
kello 10. Edustajakokouksen osanotta-
jiksi ilmoittautui 128 KKn jäsenjärjes-
töjen äänioikeutettua edustajaa ja 369
vara- ja lisäedustajaa sekä 9 kutsuvie-
rasta. Muiksi osanottajiksi ilmoittau-
tui 246 keskusjärjestöjen ja osuusliik-
keiden toimihenkilöä ja muuta osuuskaup-
paväkeä sekä 4 sanomalehtien edustajaa.
Osanottajiksi ilmoittautui siis kaikkiaan
756 henkilöä.

1. §.

Edustajakokouksen avasi KKn hallintoneuvoston
puheenjohtaja T a n n e r käsitellen puheessaan
vallitsevaa taloudellista tilannetta sekä osuuskaup-
paliikettä koskevia ajankohtaisia kysymyksiä. Myös-
kin hän lausui muistosoja vuoden kuluessa osuus-
kauppaliikkeenme riveistä poistuneiden muistoksi.

Kokouksen
avaus

2. §.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja T a n n e r
ilmoitti, että kokouksesta oli ilmoitettu Kuluttajain
Lehdessä 4. ja 26. huhtikuuta sekä 17. toukokuuta ja
Konsumentbladetissa 5. ja 30. huhtikuuta. Kokous-
kutsu kokonaisuudessaan oli näin kuuluva:

Kokouksen
hallituksen
vahvistaminen

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) r.y.

23. EDUSTAJAKOKOUS

pidetään Helsingissä Kansallisteatterissa k e s ä -
k u u n 3. ja 4. p ä i v ä n ä 1939, alkaen
ensinmainittuna päivänä kello 10.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Edustajakokouksen avaa hallintoneuvoston puheenjohtaja ministeri V H i n ö T a n n e r.
2. Vahvistetaan edustajakokouksen laillisuus.
3. Vahvistetaan edustajavaltuudet.
4. Edustajakokouksen puheenjohtajan ja virkailijain vaali.
5. Johtokunnan vuosi- ja tilikertomus. Esittää toimitusjohtaja J a l o A u r a.
6. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen.
7. Ylijäämän käyttäminen.
8. Vuosimaksu vuodeksi 1940.
9. Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajain pakkio.
10. Hallintoneuvoston jäsenten vaali.
11. Tilintarkastajain vaali.
12. Osuuskauppaliike ja asuntokysymys. Hallintoneuvoston esitys. Esittää KKn neuvontaosaston hoitaja J a l m a r i L a a k s o.
13. Osuuskauppaliike ja nuorisio. Hallintoneuvoston esitys. Esittää KKn sihteeri O n n i T o i v o n e n.
14. Esitetään hyväksyttäväksi seuraavat kiinteistöostot:
 - a) T. 6 K 5-niminen tila RN:o 2¹⁴¹ Helsingin maalaiskunnan Puotinkylässä;
 - b) Taimisto-niminen tila, jakomerkki 2⁶²⁹a, yllämainitussa kunnassa ja kylässä.
15. Seuraavan edustajakokouksen paikka.

Valtakirjaksi, joka oikeuttaa KKn jäsenliikkeiden edustajat käyttämään puhe- ja äänivaltaa edustajakokouksessa, on annettava ote sen kokouksen pöytäkirjasta, jossa edustajat on valittu. Jäsenosuuskunta on oikeutettu olemaan edustajakokouksessa edustettuna seuraavasti:

Jokaisella jäsenosuuskaupalla on jäsenmääränsä 5.000-lukuun saakka yksi ääni kultakin jäsenmäärän alkavalta 200-luvulta. Jos jäsenmäärä on 5.000-10.000:een, on jäsenosuuskunnalla tästä jäsenmäärän osalta edellisessä kohdassa edellytetyn äänimäärän lisäksi yksi ääni kultakin jäsenmäärän alkavalta 500-luvulta.

Jos jäsenmäärä on yli 10.000:n, on jäsenosuuskunnalla tästä luvusta alkaen lisäksi yksi ääni kultakin jäsenmäärän alkavalta 1.000-luvulta.

Jäsenmääräksi otetaan se luku, josta on sääntöjen määräämässä järjestyksessä vuosimaksau maksettu.

Jäseninä olevilla keskusjärjestöillä on kullakin yksi ääni.

Edustusääniä käyttää yksi edustaja, ja valtakirjasta tulee käydä selville osuuskunnan edustusäänten määrä, sekä jos useampia edustajia on valittu, kuka edustajista on valtuutettu edustusääniä käyttämään.

Edustajavaltakirjat on sääntöjen mukaan vähintään kaksi viikkoa ennen edustajakokousta lähetettävä hallintoneuvoston tarkastettaviksi. Ne on näin ollen lähetettävä ennen toukokuun 20. päivää KKn toimistoon, Helsinki, Kirkkokatu 14.

Edustajia edustajakokoukseen lähetettäessä on erikseen huomioonotettava, että ainoastaan niillä edustajilla, jotka valtakirjoissa mainitaan, on edustajakokouksessa puheoikeus.

Helsingissä, 11. päivänä helmikuuta 1939.

VÄINÖ TANNER

Onni Toivonen

Kiertokirje, joka sisälsi edustajakokoukseen, lähetettiin KKn jäsenosuuskunnille 4. huhtikuuta. Edustajakokoukselle jätettävät KKn hallintoneuvoston esitykset lähetettiin KKn jäsenosuuskunnille 24. huhtikuuta. KKn johtokunnan v:n 1938 vuosikertomus

lähätettiin jäsenosuuksille 27. huhtikuuta.

Edustajakokous totesi, että kokous oli kutsuttu koolle KKn sääntöjen 28. §n 2. kohdan ja 29. §n 1. kohdan mukaisesti ja oli täten laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

3. §.

Edustajaval- takirjain tarkastus

KKn hallintoneuvoston sihteeri Toivonen ilmoitti, että hallintoneuvosto oli antanut edustajakokoukselle edustajavaltakirjain tarkastukseensa seuraavan lausunnon:

"KKn 23. EDUSTAJAKOKOUKSELLE.

KKn sääntöjen 26. §n edellyttämää tarkoitusta varten on 126 KKn jäsenenä olevaa paikallista osuusliikettä ja 4 keskusjärjestöä lähettänyt edustajavaltakirjansa tarkastettaviksi. Tarkastuksessa on havaittu, että kaikki valtakirjat ovat asianmukaisessa kunnossa.

Valtakirjoissa mainitut henkilöt on lueteltu KKn edustajakokouksen osanottajaluettelossa. Äänioikeutettuja edustajia on 150 sekä vara- ja lisäedustajia 552. Äänioikeutettujen edustajien yhteinen äänimäärä on 1262.

Hallintoneuvosto ehdottaa edustajakokoukselle,

että edustajakokouksen osanottajaluettelossa mainittujen edustajain edustajavaltuudet hyväksyttäisiin.

Helsingissä 2. päivänä kesäkuuta 1939.

OTTO KARHI

ONNI TOIVONEN"

Edustajakokous päätti yksimielisesti, että edustajakokouksen osanottajaluettelossa mainittujen edustajain edustajavaltuudet hyväksytään.

4. §.

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti edustaja-

kokous päätti valita kokouksen puheenjohtajaksi ministeri Väinö Tannerin Helsingistä, toimitusjohtaja Otto Karhin Oulusta ja johtaja T. E. Karhun Lohjalta.

Kokouksen
puheenjohta-
jain ja toi-
mitusjohtajan
vaali

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti valittiin sihtereiksi KKn toimihenkilöt Antero Rinne, Jussi Raitio ja Lyyli Takki.

Pikakirjoittajiksi kutsuttiin KKn toimihenkilöt Aino Keto ja S. S. Kortelainen.

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti valittiin säntenlaskijoiksi Yrjö Keurulainen Pihtiputaalta, H. Laakso Hiltolasta, Hj. Virtanen Kemistä ja Anton Vento Raahesta.

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Maritta Salmela-Järvinen Helsingistä ja Ilmari Roos Lahdesta.

Kansliatoimikuntaan, johon itseoikeutettuna jäsenenä ja toimikunnan kokoonkutsujana kuuluu KKn sihteeri Onni Toivonen, valittiin hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti J.O. Rauhala Viipurista, Väinö Kilpi Forssasta, A. Vuolle Tampereelta ja A. Lundén Turusta.

5. §.

Edustajakokous päätti yksimielisesti hyväksyä esitysviuhossa julkaistun edustajakokouksen esityslistan.

Edustajakokouksen
ohjelman
ja työskentely-
ajat

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti edustajakokous päätti noudattaa seuraavaa työskentelyaikaa:

Lauantaina 3. kesäkuuta kokousta klo 10.00-12.30,
aamiaisloma " 12.30-14.00,
kokousta " 14.00, kunnes
sääntömääräiset asiat on
loppuun käsitelty.

Sunnuntaina 4. kesäkuuta kokousta klo 9.00-12.00,
aamiaisloma " 12.00-13.00,
kokousta " 13.00, kunnes
esityslista on käsitelty
loppuun.

6. §.

Vuoden 1938
vuosikertomus

KKn vuoden 1938 vuosikertomuksen esitteli toi-
mitusjohtaja A u r a.

Edustajakokous päätti hyväksyä vuosikertomuksen.

7. §.

KKn vuoden
1938 tilin-
päättös ja yli-
jäämän käyttö-
minen

Edustajakokous päätti yksimielisesti hyväksyä
tilikertomuksen. Samaten edustajakokous päätti yk-
simielisesti keskustelutta tilintarkastajain ja hal-
lintoneuvoston lausunnon perusteella vahvistaa KKn ja
KKn Osakeyhtiön vuoden 1938 tilinpäätöksen sekä myön-
tää asianomaisille tilivelvollisille tili- ja vastuu-
vapauden.

Hallintoneuvoston ehdotus KKn ylijäämän käyttö-
misestä oli seuraava:

Ylijäämästä, joka on 2.502.716:51
menee sääntöjen 12. §:n mukaan
vararahastoon puolet eli 1.251.358:25
Jäännös mk 1.251.358:26

on edustajakokouksen käytettävissä.

Johtokunta ehdottaa, että tästä jäännöksestä
siirrettäisiin opintorahastoon 200.000 mk ja loput

1.051.358:26 mk vararahastoon.

Hallintoneuvosto yhtyy johtokunnan ehdotukseen.

Edustajakokous hyväksyi yksimielisesti hallintoneuvoston ehdotuksen.

8. §.

Hallintoneuvosto ehdotti edustajakokouksen
päättäväksi:

KKn vuosimaksu
vuodeksi 1940

1. että paikallisten jäsenosuusliikkeiden vuosimaksu v. 1940 on 3 mk jäsentä kohden;
2. että OTKn vuosimaksu v. 1930 on 3 mk jokaistaisen jäsenosuusliikkeen jäsentä kohden; sekä
3. että Henki- ja Palo-Kasean yhteinen vuosimaksu v. 1940 on 10:s osa siitä määrästä, jonka paikalliset KKn jäsenosuusliikkeet yhteensä vuosimaksuina maksavat.

Edustajakokous hyväksyi yksimielisesti hallintoneuvoston ehdotuksen KKn vuosimaksuksi vuodeksi 1940.

9. §.

Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti edustajakokous päätti, että hallintoneuvoston jäsenten pöytäraha ja puheenjohtajan erikoispalkkio pyydetään entisellään eli hallintoneuvoston jäsenten pöytäraha matka- ja kokouspäiviltä 125 mk sekä matkakulut II luokassa ja hallintoneuvoston puheenjohtajan erikoispalkkio 4.000 mk.

Hallintoneu-
voston jäsenten
ja tilintarkas-
tajain palkkiot

Hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti edustajakokous päätti, että tilintarkastajain palkkiot pyydetään ennallaan eli palkkiota 500 mk sekä pöytärahaa matka- ja kokouspäiviltä 300 mk.

10. §.

Hallinto-
neuvoston
jäsen-
vaali

Osuuskauppaliittojen ja keskusjärjestöjen ehdotusten mukaisesti edustajakokous päätti avoimiksi joutuneisiin hallitstoneuvoston paikkoihin seuraavaksi 3-vuotiskaudeksi valita:

Hämeen-Satakunnan Osuuskauppaliitosta Hilma Laineen ja Rudolf Peltosen,

Kyminlaakson Osuuskauppaliitosta V. Paavilaisen,

OTKsta Toivo Salmion ja

Kansasta Otto Karhin.

11. §.

Tilintarkas-
tajain vaali

Edustajakokous päätti valita kolme tilintarkastajaa ja kolme varatilintarkastajaa.

Tilintarkastajiksi edustajakokous valitsi yksimielisesti samat kuin edellisenä vuonna, nimittäin J.O. Rauhalan Viipurista, Aksele Salosen Hyvinkäältä ja S. T. Lehmuksen Helsingistä sekä varatilintarkastajiksi Ville Rannan Mikkelistä ja A. Sjöholmin Porista sekä A. Harjulan Vaasasta.

12. §.

Seuraavan
edustajakokou-
sen paikka

Edustajakokous päätti yksimielisesti, että seuraava edustajakokous pidetään Tampereella.

Toinen kokouspäivä alkoi kello 9.

Läsnä samat kuin edellisenä päivänä.

Toinen kokous-
päivä sunnun-
taina 4. päivänä

13. §.

Otettiin käsiteltäväksi alustus 'Osuuskauppa-
liike ja asuntokysymys, josta edustajille oli aikai-
semmiin jaettu erikseen painettu hallintoneuvoston
esitys ponsiehtotuksineen. Asian esitteli osaston-
hoitaja Jalmar i L a a k s o.

Osuuskauppa-
liike ja
asuntokysymys

Keskustelun jälkeen edustajakokous hyväksyi
hallintoneuvoston esittämät ponnet sellaisenaan. Pon-
net kuululvat seuraavasti:

- 1) Edustajakokous toteaa, että erittäinkin vähäva-
raisen väestön asunto-oloissa maassamme on ar-
veluttavia epäkohtia, joiden haitalliset vaiku-
tukset tunkautuvat syvälle tämän väestönosan elin-
ehtoihin sekä sen henkiseen ja ruundilliseen ke-
hitykseen. Nämä epäkohdat johtuvat pääasiassa
näiden väestöpiirien liian alhaisesta elintasosta,
mutta niitä kärjistävät kuitenkin tuntuvasti asuin-
rakennustuotannossa sekä huoneistojen vuokrauk-
sessa käytännössä olevat, väärrään suuntaan kehit-
tyneet menettelytavat. Varsinkin pelkästään yrit-
täjävoiton tavoitteluun perustuva asuntotuotanto
on omansa korottamaan rakennuttamiskustannuksia.
Sillä on myöskin subdanteitten kehitykseen häi-
ritsevä vaikutus, koska se toimii muiden pyrki-
mysten kuin asuntotarpeen järkipädisen tyydyttä-
misen kannustamana, muodostuen siten puhtaasti
kausiuntuoiseksi.

Nykyisen asuntotuotannon yhtenä varjopuolena on
pidettävä myös sitä, että tuotetaan pääasiassa
vain varakkaammille vuokralaispiireille soveltuvia
huoneistotyypppejä vähävaraisempien vuokralaisten
maksukyvyyn mukaisen asuntotuotannon jäädessä mil-
tei kokonaan järjestämättä. Huoneistojen vuokria

määrättäessä ei perustana pidetä läheskään aina rakennuttamis- ja hoitokustannuksia, vaan etupäässä niiden kysyntää, jonka vuoksi varsinkin suuriperheiset asunnontarvitajat joutuvat maksamaan suhteettoman korkeita vuokria.

- 2) Edustajakokous pitää suotavana, että edistysmielinen osuuskauppaliike ohjelmansa mukaisesti ryhtyy käytännössä toteuttamaan myös asunnontarvitajain palvelua. Siinä tarkoituksessa KKn ja sen jäsenjärjestöjen olisi pantava vireille ja ohjattava yleishyödyllistä asuntotuotantoa koko maassa. Tällöin olisi huomiioon otettava seuraavaa:
 - a. Maamme suurimpiin kaupunkeihin ja muihinkin huomattaviin väestökeskuksiin olisi perustettava järjestöjä yleishyödyllisen asuntotuotannon aikaansaamista varten. Varsinaisen maaseudun asunto-olojen kohottamiseen osuuskauppaliikkeen pitäisi niin ikään mahdollisuksiensa rajoissa osallistua.
 - b. Yleishyödyllisen asuntotuotannon jatkuva kehittämistä ja hoitoa varten KKn tulisi muodostaa yhteyteensä elin eri paikkakunnille perustettavien yleishyödyllisten asuntoyritysten avuksi ja yhdyssiteeksi.
 - c. Asunto-olojen parantamiseen tähtävä propaganda KKn olisi hoidettava muun valistus-toimintansa ohella, jotta yleishyödyllinen rakennustoiminta saavuttaisi riittävän laajuuden kyetäkseen poistamaan ne epäterveet ilmiöt, joita varsinkin asuinrakennustuotannossa nykyisin on havaittavissa.
 - d. Asuntotuotannon edistämiseksi ja helpottamiseksi olisi kehitettävä rakennusten osien tehdasmaista valmistusta ja myyntiä.
- 3) Luotto-olojen kehitykseen on osuuskauppaliikkeen pyrittävä vaikuttamaan siten, että ensi- ja tois-sijaisen kiinteistöluoton määrä nousisi yhteensä vähintään 85 %:iin kiinteistöjen arvosta. Tois-sijaisen luoton hankkimista valtion ja kuntien

varoista on edistettävä kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Osuuskaupalliset keskus- ja perusjärjestöt voivat myös osallistua yleishyödyllisen rakennustoiminnan rahoitukseen mahdollisuuksiensa mukaan kuitenkin huomioonottaen, ettei tähänastisten toimialojen normaalin kehittäminen sen johdosta hidastu.

- 4) Edustajakokous lausuu julkisille yhdyskunnille vakavan toivomuksen, että ne puolestaan edistisivät kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tarkoittavat laajan, terveellä pohjalla tapahtuvan yleishyödyllisen asuinrakennustuotannon aikaansaamista ja jatkamista maassamme. Erittäin suotavana edustajakokous pitää yleishyödylliselle rakennustoiminnalle välttämättömän toissijaisen luoton järjestelyä koskevan kysymyksen ratkaisemista myönteisellä tavalla. Suuriperheisten vähävaraisten asunnontarvitsijain asunto-oloja koskeva kysymys olisi edustajakokouksen mielestä saatettava nopeasti suotuisaan tulokseen, jotta siihen liittyvät vakavat sosiaaliset epäkohdat tulisivat poistetuiksi. Voimassaolevaan lakiin on pyrittävä saamaan aikaan sellainen muutos, että kaikenlaatuinen keinottelu yleishyödyllisten asuntoyhtymien rakennuttamalla huoneistoilla voidaan ehdottomasti estää.

14. §.

Otettiin käsiteltäväksi alustusesitys 'Osuuskaupaliike ja nuoris'. Edustajille oli asiasta jaettu erillinen hallintoneuvoston esitys ponsiehdotuksineen. Asian esitteli hallintoneuvoston sihteeri Onni T o i v o n e n.

Keskustelun jälkeen edustajakokous hyväksyi yksimielisesti hallintoneuvoston esittämät ponnet. Ponnet kuuluivat seuraavasti:

Osuuskauppa-
liike ja nuoriso

1. Nuoruusvuosina omaksutut harrastukset sekä taloudelliset ja aatteelliset katsomukset vaikuttavat tuntuvasti myöhemmillä iällä yhteiskuntaelämässä tapahtuvaan asennoitumiseen. Jäsenjoukkonsa laajentamista tarkoittavan työn helpottamiseksi edistysmielisen osuuskauppaliikkeen tulee sen vuoksi valistus- ja kasvatustyössään pyrkiä vaikuttamaan siihen suuntaan, että nuoriso omaksuu sellaisia harrastuksia sekä taloudellisia ja aatteellisia katsomuksia, jotka lähentävät sitä edistysmieliseen osuuskauppaliikkeeseen. Tämän tähden edustajakokous kehoittaa KKn hallinto-neuvostoa huolehtimaan, että edistysmielisyssä osuuskauppaliikkeessä jatkuvasti suoritetaan myös juuri mainittuun päämäärään pyrkivää lapsiin ja kasvavaan sekä varttuneeseen nuorisoon kohdistuvaa osuuskauppallista valistus- ja kasvatustyötä. Tätä työtä suunniteltaessa on otettava huomioon nuorison eri ikäkausien käsityskyky, harrastukset ja tarpeet ja laadittava työohjelma niitä silmälläpitäen.

2. Vaikka nuorisoon kohdistuva osuuskauppallisen valistus- ja kasvatustyö voikin eri ajan-kohtina vaihdella sekä keinoiltaan että muodoltaan, sillä tulee kuitenkin olla pysyvät tarkoituseränsä. Sellaisina on pidettävä:

- a) osuuskauppaliikkeen aatteellisten ja taloudellisten päämäärien kirkastamista sekä yleensä osuustoiminnallisen ajattelun juurruttamista;
- b) menestyksellisen osuuskuntaelämän välttämättömien edellytysten, kuten yhteistoimintahengen, sosiaalisen ja taloudellisen ajattelun, kansanvaltaisuuden sekä eteenpäinpyrkimishalun kuin myöskin yleensä hyvien tapojen edistämistä;
- c) sivistämisharrastuksen herättämistä;
- d) avioliittoon menevien tukemista kodin perustamisessa osuuskauppaliikkeelle sopivin keinoin ja menetelmin sekä kodin ja kotitalouden hoitoa koskevan neuvonnan harjoittamista ja edis-

tämistä, sekä

- e) osuuskaupallisiin pyrkimyksiin ja harrastuksiin liittyvien virkistävien tai kehittävien vapaa-ajan hyödylliseen käyttöön soveltuvien mahdollisuuksien hankkimista.

Osuuskaupalliset järjestöt voivat pyrkiä nuorisotyössään yhteistoimintaan edistysmieliselle osuuskauppaliikkeelle myötemielisten, nuorison keskuudessa toimivien järjestöjen kanssa sellaisissa tehtävissä, joissa niin edistysmielisen osuuskauppaliikkeen kuin yhteistoimintaan liittyvän järjestöinkin pyrkimykset ovat sopuainnussa keskenään.

3. Kun edistysmielinen osuuskauppaliike nuorisotyöllään tukee sellaisia pyrkimyksiä, joita useat nuorisojärjestöt ovat omaksuneet, edustajakokous toivoo, että ne nuorisojärjestöt, joita kansanvaltainen ja kansalaisten vapaaehtoinen yhteistoiminta kansan pohjakerrosten taloudellisen ja yhteiskunnallisenkin aseman kohottamiseksi elähdättää, puolestaan pyrkivät jäsenpiireissään herättämään harrastusta edistysmielistä osuuskauppaliikettä kohtaan. Samoin edustajakokous toivoo, että vanhemmat kasvattavat lapsiaan edistysmieliselle osuuskauppaliikkeelle ystävällisessä hengessä antaakseen siten tukea sille työlle, jota edistysmielinen osuuskauppaliike nuorison hyväksi tekee.

15. §.

Edustajakokous päätti hyväksyä seuraavat kiinteistö-
ostot:

- a) T. 6 K 5 -niminen tila RN:o 2¹⁴¹ Helsingin maalaiskunnan Puotinkylässä;
b) Tainisto -niminen tila, jakomerkki 2⁶²⁹a, yllämainitussa kunnassa ja kylässä.

Kiinteistö-
ostojen vah-
vistaminen

16. §.

Kokouksen
lopettaminen

Puheenjohtaja K a r h u lausui kokouk-
sen lopettajaissanat. Kokous päättyi klo 11.20.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Minis lausui
O. Harkki P. E. Karhu

Edustajakokouksen puheenjohtajat

A. R. Rönkä
J. R. Rönkä *Hytti. Tanski.*

Edustajakokouksen sihteerit

Pöytäkirja tarkastettu ja havaittu oikeaksi.

Helsingissä elokuun 27 p. 1939.

Matti Salonen. Järjenn. Juuri Roos.